

Detaljregulering for Os skole og idrettsanlegg

Plan Id: G-728

Innspill ved kunngjøring av oppstart - med kommentarer

Aktør	Tema	Innspill	Kommentar
Viken FK	PLAN	Vi ber om at det redegjøres for alle overordnede statlige, regionale og kommunale planer, retningslinjer og bestemmelser som kan ha betydning for planområdet og tiltakene. Alle avvik bør synliggjøres, og eventuelle kompensierende tiltak bør framgå og sikres i planen.	Ivaretatt
		Det er ikke kjent automatisk fredete kulturminner som har behov for særlig vern i planområdet. Vi ber om at følgende tekst blir tatt inn i reguleringsplanens fellesbestemmelser: <i>Dersom det under anleggsarbeider treffes på automatisk fredete kulturminner, eksempelvis i form av helleristninger, brent leire, keramikk, flint, groper med trekull og/eller brent stein etc., skal arbeidet øyeblikkelig stanses og Viken fylkeskommune varsles, jf. Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50, (Kulturminneloven) § 8.</i>	Ivaretatt
	KULTURARV	Størstedelen av planområdet er avmerket som verneverdig kulturmiljø av regional betydning på temakartet. Vi gjør oppmerksom på at det for tiden pågår et prosjektarbeid i regi av Fylkeskommunen, hvor det utføres en mer detaljert kartlegging av regionalt verneverdige kulturminner/kulturmiljøer/kulturlandskap. Denne oversikten er planlagt ferdigstilt i desember 2020.	Arbeidet er ikke ferdig. Store deler av planområdet har imidlertid fått hensynssone bevaring - kulturmiljø.
		Vi har ikke på varselstadiet kunne gå i detalj på bebyggelsen innenfor planområdet som evt. har verneverdi, men har trukket frem noen sentrale kulturminner i området:	Tatt til orientering
		Os allé har i dag høy verneverdi fra nordsiden av nyere gangbru i sør over Håkon Vils gate og opp til alléen avsluttes med Borgerplassen nedenfor Skomakerslottet. I området ved Os allé ligger flere bevaringsverdige bygninger som enten har verneverdi som enkeltobjekt og/eller som del av kulturmiljø, jf. sentrumsplanen kart over verneverdig bebyggelse/ området. I vernekartet til sentrumsplan er Os allé avmerket som et viktig gateløp. Fylkeskommunen har vurdert at Os allé har regional verneverneverdi som del av kulturmiljøet.	Ivaretatt
		Os skole: Os skole er en svært viktig bygning i Haldens skole- og arkitekturhistorie, og utgjør en felles kulturarv og identitet. I tillegg utgjør bygningen en viktig del av bymiljøet i Os allé. På vernekartet i sentrumsplan er den gamle skolebygningen avmerket med meget høy verneverdi som enkelt objekt. Fylkeskommunen har vurdert at bygningen har høy lokalhistorisk verneverdi som enkeltobjekt, og regional verneverneverdi som del av kulturmiljøet.	Ivaretatt
		Halden bad: Badets plassering i Os allé som siste bygning før Håkon Vils gate og nyere gangbro, utgjør en viktig del og avslutning av bebyggelsesstrukturen langs gaten i sør.	Det er ikke mulig å innarbeide Halden bad i planen. Begrunnelse er redegjort for i planbeskrivelsen.
		Rødsberg: I videre planarbeid bør skolens interiører også vurderes, siden disse kan ha høy arkitektonisk verdi og/eller skolehistorisk kildeværdi. På vernekartet i sentrumsplanen er både skolebygningen og rektorboligen avmerket som meget høy verneverdi som enkelt objekt. Fylkeskommunen har vurdert at bygningene har høy regional historisk verneverdi både som enkeltobjekter og som del av et kulturmiljø.	Ikke relevant, Rødsberg er utelatt fra planområdet
		Kulturarv forventer at nye tiltak innenfor planområdet tilpasser seg områdets historiske strukturer, volum, høyder, utformingen og materialer. Det er viktig at de historiske verdiene gjenspeiler seg i reguleringsplanens bestemmelser/kart. Rådsområde kulturarv ber om at det i videre planarbeid utarbeides en tilpasningsbeskrivelse som synliggjør hvordan ny bebyggelse tar hensyn til områdets verneverdier.	Ivaretatt
		Riksantikvaren har utarbeidet en veileder for nye tiltak i historiske bymiljøer som vi anbefaler. https://www.riksantikvaren.no/Tema/Byer-og-tettsteder/Riksantikvarens-bystrategi	Tatt til orientering
		Kulturarv ber om at det i videre planarbeid:	
		- gjennom konsekvensutredningen for kulturminner og kulturmiljø gis en oversikt over verneverdige kulturminner/kulturmiljø innenfor planområdet.	Ivaretatt
		- vurderes å utvide planområdet til å omfatte Os allé helt opp til Borgerplassen, og at Os allé markeres på plankartet med hensynssone bevaring kulturmiljø (H570) fra Borgerplassen til nordsiden av gangbroen i sør over Håkon Vils gate, og gis egne bestemmelser som ivaretar verneverdiene.	Planområdet har ikke blitt utvidet. Området må ivaretas i ev. eget planarbeid.
		- legger området/kvartalet som ligger mellom Os allé, Hannibal Sehesteds gate og Rektor Frølichs gate inn som hensynssone bevaring kulturmiljø (H570) og gis egne bestemmelser som ivaretar verneverdiene.	Ivaretatt
		- markerer eksisterende Os skole på plankartet med hensynssone bevaring kulturmiljø (H570) og gis egne bestemmelser som ivaretar verneverdiene.	Ivaretatt - ikke som hensynssone, men som "1210 - bygg, kulturminner som skal bevares"
		- markerer Rødsberg skole og rektorboligen med skolegård på plankartet med hensynssone bevaring kulturmiljø (H570) og gis egne bestemmelser som ivaretar verneverdiene.	Ikke relevant, Rødsberg er utelatt fra planområdet
		- utarbeides tilpasningsbeskrivelse for nye tiltak i forhold til eksisterende historiske strukturer og bebyggelse, både med beskrivelser og illustrasjoner.	Ivaretatt
		- tas hensyn til kulturmiljøene som grenser til planområdet, slik som Os gravlund.	Ivaretatt
		Viken fylkeskommune forbeholder seg retten til innsigelse dersom planen legger til rette for løsninger som ikke ivaretar hensyn til kulturminner og kulturmiljøer på en tilfredsstillende måte	Tatt til orientering
	PLAN (Barn og unges interesser)	Det skal tas særlig hensyn til barn og unge i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Vi viser spesielt til Østfolds Fylkesdelplan barn og unge. I kap. 6 om Fysisk planlegging er det gitt regionale retningslinjer for å prioritere barn og unges interesser i planleggingen. Vi viser også til de rikspolitiske retningslinjene for barn og unges oppvekstsvilkår og retningslinjene i Fylkesplanen for Østfold.	Ivaretatt
		Skolegård og idrettsanlegg er en svært viktig del av barn og unges hverdag. Gode utearealer stimulerer til trivsel, motivasjon og læring, samt fysisk aktivitet og sosialisering og derigjennom barnas helse (Helsedirektoratet, 2013).	Tatt til orientering
		Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler og tilhørende veileder IS- 2073, Miljø og helse i skolen (2014) vektlegger at «skolens utearealer må være trafiksikre og by på muligheter for fysisk aktivitet, men også sosialt samvær, rekreasjon og hvile».	Ivaretatt
		Det anbefales her minimum nettoareal på 50 m² per elev og et samlet minimumsareal på ca. 15 000 m² med tillegg for 25 m² for hver elev over 300.	Arealanbefalingene som refereres til er hentet fra rapporten IS-1130 fra 2003, og er revidert i den oppdaterte rapporten "Uteområder i barnehager og skoler" 2019 ISBN: 978-82-575-1659-8. Halden kommune vil legge de mest oppdaterte anbefalingene til grunn.
		Dersom areal pr. elev reduseres i forhold til anbefalinger, er det ekstra viktig å legge til rette for særdeles gode løsninger med gode solforhold, orientering (sørvendt), le for vind mm. Lekeareal kan også være integrert i bebyggelsen, med klatrevegger tilpasset brukerne, sklier i skråninger og lekeareal over bygninger men kun så fremt de er tilgjengelige for alle. Dersom mangel på areal krever friminutter på ulike tidspunkt som kompensierende tiltak må dette sikres.	Tatt til etterretning
		Det er viktig at rammer og forutsetninger i planbeskrivelse og illustrasjoner er sikret i plankart og bestemmelser slik at planens juridiske dokumenter blir et godt verktøy i utviklingen av skoleområder og idrettsanlegg. Manglende juridisk sikring av planens intensjoner kan medføre innsigelse. Både mangel på uteareal, samt manglende sikring av kvalitet på uteareal i plankart og bestemmelser, har ført til innsigelse på Os skole tidligere.	Ivaretatt
		Både skoler og idrettshall er viktige for byen og byens befolkning. Det bør derfor legges til rette for sosiale arenaer som uterom, møteplasser og sittsteder, både med og uten tak.	Ivaretatt
		Viken fylkeskommune viser også til Rapport IS-1130 Skolens utearealer. Om behovet for arealnormer og virkemidler. Utgitt av Sosial- og helsedirektoratet.	Rapporten IS-1130 er fra 2003, og oppdaterte anbefalinger er gitt i rapporten "Uteområder i barnehager og skoler" 2019 ISBN: 978-82-575-1659-8. Halden kommune vil legge de mest oppdaterte anbefalingene til grunn.

Aktør	Tema	Innspill	Kommentar
Viken FK	BARN S TALSPERSO N	Vi ber om at uttalelse fra barnas talsperson legges ved planen ved offentlig ettersyn.	Ivaretatt
	PLAN (U.U.)	Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) sier i kapittel 3, Universell utforming og individuell tilrettelegging, sier at Offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten har plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner. Prinsippet om universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven og gjennom plan- og bygningslovens system og bestemmelser skal likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse fremmes. Vi viser også til regjeringens handlingsplan for universell utforming. Prinsippene om universell utforming skal legges til grunn for planlegging, søknad om tiltak og opparbeiding av bygg og anlegg inkludert adkomst og uteområder. Det skal legges særlig vekt på offentlige bygg og bygg for kommunale selskaper, herunder skoler og barnehager. Ivaretagelse av universell utforming må fremgå av reguleringsbestemmelser og plankart. Alle anlegg for gående og syklende skal ha universell utforming. Barn og unge er spesielt sårbare, og skolens arealer, både ute og inne, må planlegges for både bevegelses- og orienteringshemmede. Alle lekearealer bør være på bakkeplan. Idrettshall kan med fordel planlegges for ulike aktiviteter.	Ivaretatt
		Prinsippet om universell utforming i bygg betyr at for eksempel hovedløsningen for inngangen, skal kunne benyttes av alle. Man skal ikke ha egne innganger for barn/ungdom med bevegelseshemming. Fram til i dag har spesielle behov ofte blitt ordnet med spesialløsninger, som kommer i tillegg til de ordinære løsningene. Viken fylkeskommune mener at dette er en uheldig praksis.	Ivaretatt
		Fylkesvei 220 har vært et tema tidligere i planarbeidet for Os skole og idrettsanlegg. Veien er nå innlemmet i planavgrensningen. Vi påpeker at Statens veivesens (tidligere veiadministrasjon for fylkesveier) innspill til planarbeidet vedrørende fylkesveien fortsatt er relevant.	Tatt til etterretning
	VEI	Plankartet må vise en byggegrense på hver side av fylkesvei 220, som målsettes fra veiens midtlinje. Byggegrensen må også inngå i reguleringsplanbestemmelsene. Vi står ved Vegvesenets tidligere krav om at det sikres en korridor på 25 meter til veiformål og framtidig anlegg for gående og syklende langs fylkesvei 220. I tillegg til å sikre areal til framtidig veiformål, skal byggegrensen ivareta hensynet til trafiksikkerhet, vedlikeholdet og driften av veien og miljøet langs veien. Vi mener fast parkering og kjøreveier/intervneier i strid med byggegrensen setter hensyn byggegrensen skal ivareta til side og ber om at det ikke legges til rette for det.	Ivaretatt gjennom hensynssone H-410. Avgrensning avklart med Viken FK
		Det bør utføres en trafikkanalyse som viser dagens situasjon og endring i trafikk tall som følge av tiltaket. Analysen bør avdekke om tiltak planen legger til rette for skaper kapasitetsproblemer i veinettet og om hvilke tiltak som er nødvendig å utføre for å avbøte problemene. Trafikk og eventuelle kapasitetsproblemer bør avdekkes tidlig i planarbeidet og fylkeskommunen bør kontaktes for samråd om løsninger. Dersom det viser seg at det blir nødvendig med tiltak som berører fylkesveien, må det sikres at tiltakene blir gjennomført gjennom rekkefølgekrav i planbestemmelsene.	Ivaretatt
		Vårt utgangspunkt er at dette planarbeidet ikke skal involvere tiltak som berører fylkesveinettet.	Planenforslaget vil berøre fylkesveinettet. Forholdene avklart gjennom løpende dialog med Viken FK.
		Ved eventuelle forslag om endringer på fylkesveien og i kryssområder, må fylkeskommunen involveres tidlig i arbeidet. Forslag om endringer må være basert på trafikkanalyse.	Ivaretatt
		Dersom det skal foreslås endringer på fylkesveien, må det sikres i en reguleringsplanbestemmelse at fylkeskommunen skal ha godkjent en byggeplan for alle tiltak som berører veien før arbeidet kan starte.	Ivaretatt
		Statens vegvesens håndbok R700 «Tegningsgrunnlag» skal legges til grunn. Fylkeskommunen skal ha godkjent teknisk plan for alle tiltak som berører fylkesveien før reguleringsplanen sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.	Ikke relevant,
		Tidligere har det vært et tema at Osbekken skal legges i ny kulvert, som blir plassert innenfor veiens hensynssone. Vegvesenet har tillatt at en kulvert for Osbekken plasseres innenfor byggegrensen. Dersom ny kulvert innenfor byggegrensen fortsatt er aktuelt, står vi ved tillatelsen om å plassere denne i strid med byggegrensen, men krever fortsatt at vi skal ha godkjent en byggeplan før arbeidet med den kan starte.	Ivaretatt
		Plasseringen i strid med byggegrensen må inngå i en planbestemmelse.	Ivaretatt
		Interne trafikksystem bør utformes slik at en forebygger farlige situasjoner, for eksempel ved anlegg for renovasjon og varelevering. Slike anlegg bør plasseres utenfor skolegården.	Ivaretatt
	TRAFIKKSikkerhet	Løsninger for gående og syklende som eventuelt skal krysse fylkesvei 220 bør utformes på bakgrunn av kunnskap om hvordan skoleelever som trafikantgruppe oppfører seg i trafikken. I planarbeidet bør en være bevisst at gående og syklende kan ha en tendens til å velge snaresten vei til sitt mål og være villig til å lage egne snarveier som ikke nødvendigvis er trafikksikre, dersom ikke tilrettelagte løsninger oppleves som logiske å bruke.	Ivaretatt
		Adkomster til bussholdeplasser og eksisterende gang- og sykkelveier bør være mest mulig direkte.	Ivaretatt
		Vi mener miljøet rundt skolen bør være bilfritt.	Ivaretatt så langt som mulig.
		Trafikksikkerhet bør også ha høyt fokus i anleggs gjennomføring.	Ivaretatt
		Planforslaget må legge til rette for god levering og henting av barn ved skolen og idrettsanlegget.	Ivaretatt
	MOBILITET	I planbeskrivelsen bør det forklares hvordan området skal betjenes med kollektivtransport og hvordan myke trafikanter skal bevege seg mellom planområdet og stoppesteder. Plassering og utforming av bussholdeplass ved skolen bør gjøres i samråd med Østfold kollektivtrafikk. Vi viser til håndbok V123 Kollektivhåndboka for informasjon om utforming av holdeplasser.	Ivaretatt
		Det er et nasjonalt mål om å øke andelen syklende - minstekrav sykkelparkering, plassering tett på inngang, med takoverbygg og sikring.	Ivaretatt
	STØY	Miljøverndepartementets veileder 1-1442/2016 må legges til grunn for planleggingen.	Ivaretatt
		tabell 3 i «Støynivå på uteoppholdsareal og utenfor vinduer til støyfalsomt bruksformål» som ikke skal overstige 55 dB. Kravet vil kunne føre til utfordringer for undervisningsrom mot fylkesveien.	Bestemmelsene tillater fravik fra retningslinjen på fasade, men støyverdiene skal ikke overstiges på uteoppholdsareal eller innendørs.
	ØVRIG	Kunst- og håndverkssaler, skolekjøkken, gymsal mm. kan tåle mer støypåvirkning, enn klasserom	Tatt til orientering
		Vi viser for øvrig til NOU2015: 8 Fremtidens skole. Fornyelse av fag og kompetanser.	Tatt til orientering
		https://blogg.regjeringen.no/fremtidensskole/files/2015/06/NOU201520150008000DDPDFS.pdf	Tatt til orientering
		Anbefaler å få skolen til å bli møteplass, samlingspunkt ut over skoledagen.	Ivaretatt
		Må utføres so/skyggestudie for uteareal.	Ivaretatt
		Skolen bør bidra til knutepunktsutvikling/sentrumsutvikling.	Ivaretatt
		Ber om at det tilrettelegges for medvirkning fra barn og unge.	Ivaretatt
		Anbefaler grønstruktur, attraktivt og bidrar til bio-mangfold.	Ivaretatt
		Viken fylkeskommune ønsker å minne om at dersom dere ønsker å søke om tilskudd til byggingen av idrettshallen, spillemidler, må dere forholde dere til «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for fysisk aktivitet " - 2017».	Tatt til orientering
		Det må utredes om det er mulig å evakuere det aktuelle antallet elever og brukere av idrettshallen, og hvor elever/brukere skal samles.	Ivaretatt
		Kommunene bør utnytte sin rolle som regulerings- og planmyndighet for å oppnå vedtatte kommunale, regionale og statlige mål om bedre og mer energieffektive bygg.	Ivaretatt
		Vi anbefaler at planen legges fram i regionalt planforum i forkant av offentlig ettersyn.	Ivaretatt - vil presenteres på nytt i høringsperioden

		Innspill	Kommentar
Aktør	Tema		
Barnvesenet, Halden	ADKOMST BEREDSKAP BIL		Ivaretatt
DMF	Ingen merknader		
løse NOR	Ingen merknader.		
	AREALBEHOV, GODT NABOSKAP	IFE er tilfreds med dagens bruk av eiendommene Os alle 5-7 og 7b. IFE ser betydelige muligheter for videre vekst i og utvikling av forskningsvirksomheten i Halden, og er avhengig av egnede lokaler for dette, og arealene er viktig for en slik fremtidig utvidelse. IFE er likevel positive til at Os barneskole skal rehabiliteres, samt at det skal etableres ny idrettshall. IFE vil likevel påpeke viktigheten av å ivareta et godt naboskap i forbindelse med prosjektet. Når det gjelder videre utvikling av området henviser IFE til innspill til varslet oppstart av planarbeid for Os Gravlund. Dersom kommunen ønsker å etablere 1-10 skole på Os i fremtiden har ikke IFE noen innvendinger, så lenge naboforholdet til IFE ivaretas.	Tatt til etterretning
	MEDVIRKNING	Utdanningsforbundet Halden støtter opp om tanken om involvering av de berørte parter i det videre arbeidet.	Tatt til orientering Tatt til etterretning
Utdanningsforbundet	UTEOMRÅDER	Utdanningsforbundet Halden har tidligere vært bekymret for utearelets størrelse i skissene til ny sentrumsskole. Hensynet til barn og unges behov for gode leke- og uteoppholdsarealer er viktige i planlegging av ny skole. Dette hensynet kommer blant annet frem i Plan- og bygningsloven §12-7, i formålet til Folkehelseloven og i Opplæringslovens §9A-7.	
	UNIVERSELL UTFORMING	Utdanningsforbundet Halden forutsetter at kommunen samarbeider med råd for personer med funksjonsnedsettelse i det videre arbeidet med skolen. Hensynet til universell utforming må ivaretas både i bygningsmassen til skolen og i utearealene.	Ivaretatt
	FAGFORNYELSE N & PRAKTISK LÆRING	I fagfornyelsen legges det vekt på mer praktisk læring i fagene, og de praktisk-estetiske fagene blir trukket frem som fag som stimulerer til kreative læringsformer. Det er viktig at romprogrammet til den nye skolen tar innover seg at skolen er i endring og hvilke behov en moderne og fremtidsrettet skole har.	Tatt til etterretning
	TRAFIKK	I et folkehelseperspektiv er det ønskelig at flere barn går til skolen. Dette må det tilrettelegges for ved blant annet gode gang- og sykkelstier. Det er også et behov for parkeringsplasser til ansatte og foreldre/samarbeidspartnere som skal på møter i løpet av skoledagen.	Tatt til etterretning
	LOKALISERING I SENTRUM	Det er positivt at skole og idrettshall planlegges i Halden sentrum. Det medfører kortere reiseveg for flest mulig i skolekretsen. For at den kortere reiseveien skal føre til mindre biltrafikk, er det avgjørende at både barn og foreldre skal oppleve det sikkert at barn går eller sykler til skolen på egenhånd. For å oppnå dette er det svært viktig at trafikksikkerheten ivaretas både på reiseruten og i skoleområdet.	Tatt til orientering Ivaretatt
Statens Vegvesen	TRAFIKK- SIKKERHET	Samtidig bør det utvikles gode interne trafikksystem for å hindre farlige situasjoner. Dette gjelder også for anleggsperioden. Mye trafikanter må gis et sikkert tilbud i anleggsfasen, og det må sikres tilfredsstillende sikforhold i krysningspunkter mellom anleggstrafikk og gå-ende og syklende.	Ivaretatt
	VARELEVERING G/ RENOVASJON	Vi anbefaler at varelevering og renovasjon legges utenom skolegården. Det er for å ivareta trafikksikkerheten internt i skoleområdet. Store kjøretøy og ryggving av disse er en betydelig sikkerhetsrisiko for gående og syklende, og i enda større grad for unge trafikanter.	Ivaretatt
	"HJERTE-SONE"	Vi mener Os skole bør utformes slik at miljøet rundt skolen blir bilfritt. Vi ønsker en «Hjerte-sone» rundt skolen. En «Hjertesone» er en bilfri sone rundt skolen. Barn som kjøres må slip-pes av på markerte stopp- og hentesteder utenfor denne sonen. Det skaper trygghet og in-spirerer foreldre, elever og skoleledelsen til samarbeid. «Hjertesonen» skal først og fremst sikre trygge og attraktive skoleveier for barn.	Ivaretatt så langt det lar seg gjøre
	SYKKELNETT	Planen bør vise hvordan den kan knyttes til rutenettet som inngår i «Plan for hovednett for sykkeltrafikk i Halden».	Ivaretatt
	TILTAKS- KATALOG	Vi anbefaler at tiltakskatalogen for transport og miljø benyttes i videre planarbeid for å tilrettelegge for sykkel og gange.	Tatt til orientering
	ØKT GANGE	Statens vegvesen har utarbeidet en nasjonal gåstrategi. Strategien har to hovedmål om at det skal være attraktivt å gå for alle og at flere skal gå mer. Økt gange vil medføre redusert bil-trafikk og gi positive helseeffekter. Dette omfatter først og fremst gåing i nærmiljøet der folk bor og i byer og tettsteder. Det er her flest går i hverdagen og det største potensialet for økt gåing ligger.	Tatt til orientering
	SNARVEGER	Ved riktig utforming av fysiske omgivelser kan man legge til rette for mer gåing, f.eks. vil snarveger (stier, trapper og forbindelser gjennom bebyggelse) fungere som supplement til resten av gangnettet. Snarvegene bidrar til effektive og raskest mulige gangforbindelser. Der en snarveg er hovedløsningen, må denne ha universell utforming.	Tatt til etterretning
	U.U.	Universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven. I § 1-1 heter det at prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Reguleringsplanen må redegjøre for og vise hvordan universell utforming ivaretas, for eksempel skal transportsystemet være universelt utformet. Vi viser til hefte med tips, erfaringer og gode råd knyttet til universell utforming og forslag til reguleringsbestemmelser i rapporten om universell utforming og reguleringsbestemmelser.	Ivaretatt

		Innspill	Kommentar
Aktør	Tema		
Statens Vegvesen	KOLLEKTIVTRAFIKK	Det må utredes hvordan planområdet kan betjenes av kollektivtrafikk. Beskrivelsen bør også omfatte gangforbindelser og avstander til relevante stoppesteder. Økt bruk av miljøvennlig transport i byene vil gi bedre bymiljø, klima og framkommelighet. God framkommelighet i byene er viktig for både nærings- og persontransport. Dette gir også synergieffekter i form av bedre folkehelse.	Ivaretatt
	STØY & STØV	Støy bidrar til mistrivsel og svekket helsetilstand. Støy forstyrrer blant annet nattesøvn og hindrer kommunikasjon, konsentrasjon og læring. Det er påvist at støy kan gi kortvarige fysiologiske forandringer som er typiske for psykisk stress. Helseplager grunnet støy er det miljøproblemet som rammer flest personer i Norge. Vi forutsetter at Klima- og miljødepartementets retningslinjer for behandling av støy (T-1442/2016, tabell 3) og luftkvalitet (T-1520) i arealplanlegging legges til grunn for planar-beidet. Deler av planområdet på østsiden av fylkesveg 220 ligger i gul støysone. Denne støysonen strekker seg mellom 20 og 100 meter inn i planområdet fra senter av fylkesveg 22. Det vil være en fordel om klasserom ikke legges med vindu direkte ut mot fylkesvegen. Et mulig tiltak er å legge noe annen bygningsmasse som buffer mellom klasseromsbygningen og fylkesvegen, eventuelt at klasserommene har vindu i en annen retning.	Bestemmelsene tillater fravik fra retningslinjen på fasade, men støyyverdiene skal ikke overstiges på uteoppholdsareal eller innendørs.
	UTREDNING, LUFTKVALITET	Det er behov for å utrede luftkvaliteten når det er snakk om å bygge følsom bebyggelse nær trafikerte veier. Utredningen skal vise hvordan luftforurensingen i planområdet er for da-gens situasjon, med utbredelse av røde og gule soner for PM10 og NO2 i henhold til ret-ningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging, T-1520. Det bør også komme frem hvordan planlagt bebyggelse blir liggende i forhold til de beregnede luftsonene. Utredningen skal tilsvarende vise hvordan luftforurensningen vil være i framtidig situasjon (framskrevet trafikk 10-20 år fram i tid) og hvordan ny planlagt bebyggelse blir liggende i forhold til gule/røder soner. Utredningen bør også knyttes opp mot grenseverdiene i for-urenssningsforskriften, som er juridisk bindende. Byggene må prosjekteres og planlegges slik at tilfredsstillende luftkvalitet oppnås, spesielt gjelder dette uteoppholdsarealene. Det må legges vekt på godt inneklima for å redusere den totale belastningen. Friskluftinntak bør vende bort fra veg.	Ivaretatt
	KRYSS & AVKJØRSLER	Kryss og avkjørsler bør utformes (geometri og sikt) iht. Statens vegvesens håndbok N100 Veg- og gateutforming, kapittel E.1. Siktkrav i kryss og avkjørsler defineres som siktrekan-ter, se for eksempel kapittel E.1.1.5 i håndbok N100. Disse tegnes inn (og måssettes) i alle kryss og avkjørsler. Den delen av siktrekan-ten som eventuelt kommer utenfor areal regulert til vegformål, reguleres som hensynssone (sikringssone H140). I tillegg bør det tas inn en bestemmelse om at det innenfor siktrekan-ten ikke skal være eventuelle sikhindringer (som for eksempel vegetasjon eller snø) som er høyere enn 0,5 m over kjørebanenivå. Enkeltelement som trær, stolper eller liknende som ikke er sikhindrende, kan stå innenfor siktrekan-ten.	Ivaretatt
	TRAFIKKANALYSE	Det bør gjennomføres en trafikkanalyse for å utrede trafikale konsekvenser med tanke på dimensjonering og valg av løsninger. Analysen bør omfatte vurdering av trafikksikkerhet og trafikkavvikling i kryss og avkjør-sler. Trafikkanalysen gir også grunnlag for vurdering av fremtidige støyforhold.	Ivaretatt
			Ivaretatt
Hafslund Nett (Nå ENVI/A)	ANLEGG I OMRÅDET	HN har elektriske anlegg innenfor planområdet. Planforslaget må ta høyde for og hensyn til de anlegg som det er nødvendig for nettselskapet å drifte og etablere. Det er også viktig at det ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til nettselskapet sine anlegg. Anlegg med spenning til og med 22 kV inngår i distribusjonsnettet for elektrisk energi og er bygget i medhold av områdekonsesjon.	Tatt til etterretning
	HØYSPENNINGSKABELER	HN har høyspenningskabler innenfor planområdet. Normalt kan det iverksettes tiltak (inkludert planting av trær) så nært inntil kabelgrøften som 1 meter målt horisontalt fra kabelgrøftens ytterkant. Det er imidlertid viktig at fremtidig tilkomst til kabelgrøftene ikke hindres, og det må heller ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører endring av overdekningen over kabler. For å få lokalisert kabelens omtrentlige plassering i terrenget, må det bestille kabelpåvisning. Forespørsel om kabelpåvisning rettes til Geomatikk, tlf: 09146	Tatt til etterretning
	NETTSTASJONER	HN har flere nettstasjoner etablert som frittliggende kiosker innenfor planområdet. Det er viktig at disse blir tatt hensyn til i videre planarbeid.	Ivaretatt
	NY BEBYGGELSE	For å sikre strøm til ny bebyggelse, kan det bli behov for å sette av arealer til å etablere en ny nettstasjon innenfor planavgrensningen. Dette er avhengige av effektbehovet til planområdet, og nettselskapet ber om at forslagsstiller oppgir hvilket effektbehov planområdet har.	Ivaretatt
	AREAL/GRAVNETTSTASJON	Arealet som avsettes i planen til frittliggende nettstasjon må være av en slik størrelse at det er plass og adkomst til nettstasjonen med kranbil (med støttebein). Dette innebærer at det kan bli behov for et areal på inntil 35 kvm (ca. 5,5 m x 6,5 m). Nettstasjonen skal stå minst 5 meter fra bygning med brennbare overflater, og avstanden gjelder også til terrasser og lignende brennbare	Ivaretatt
	BESTEMMELSER	Dersom reguleringsplanen ikke har satt av areal til nettstasjon, ber nettselskapet om at følgende presiseres i planbestemmelsene: •Nettstasjoner tillates oppført inntil 1 m fra eiendomsgrense og at det generelt er 5 m byggegrense rundt nettstasjoner. •Nettstasjoner tillates oppført også utenfor regulerte byggegrenser og kommer i tillegg til tillatt utnyttelsesgrad.	Ivaretatt
	KOSTNADER	Nettselskapet ber om å utløse kostnader for strømforbruket i planområdet. Nettselskapet ber om å utløse kostnader for strømforbruket i planområdet. Den eller de som utløser tiltak i strømforsyningsnettet, både flytting, nyanlegg og forsterkning, må som hovedregel dekke kostnadene med tiltaket. Kostnadene inkluderer eventuelle kostnader til erverv av nye stedsvarige (evigvarende) bruksrettigheter. Det er viktig at det planlegges slik at ny bebyggelse og anlegg ikke kommer i konflikt med nettselskapet sine anlegg, dette gjelder særlig høyspenningsanlegg. Dersom planen forutsetter at eksisterende høyspenningsanlegg må flyttes eller legges om, må det settes av arealer til nye traseer og/eller nettstasjon(er). Nye traseer må gis rettigheter med minst like gode vilkår som det nettselskapet har til de eksisterende traseene/nettstasjonen.	Tatt til etterretning
	KART	Det er ikke vedlagt kart til uttalelsen. For kart over nettselskapet sine anlegg, kan det tas kontakt med Geomatikk, se https://gravemelding.no/tjenester/kart-for-prosjektering . Inntegning på plankart - innstruks	Tatt til etterretning
	BYGGESTART	HN ønsker at utbygger tar kontakt i god tid før utbygging for å avklare hvordan ny bebyggelse skal forsynes med elektrisk strøm samt planlegge nye elektriske anlegg.	Tatt til etterretning

		Innspill	Kommentar
Aktør	Tema		
Fylkesmannen i Oslo og Viken	PLANFORM	Det fremgår av varselet at deler av planområdet vil bli detaljregulert, mens det kan bli aktuelt å «flaterregulere» andre deler av området. Kommunen ønsker å detaljregulere for idrettsarena raskest mulig, mens man for skolen ønsker en mer omfattende medvirkningsprosess. Det ovennevnte gjør det uklart om kommunen egentlig har ment å varsle oppstart av en områderegulering, jf. plan- og bygningsloven § 12-2. Det er ikke adgang til å stille krav om ny detaljregulering som vilkår for utbygging i en detaljregulering. Det er imidlertid mulig at en områderegulering, eller deler av den, er såpass detaljert at det ikke er behov for videre detaljregulering før byggesaksbehandling. Kommunen bør med bakgrunn i dette også vurdere om det er krav om planprogram, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 6 a).	Redegjort for i "Regionalt Planforum"; området vil detaljreguleres
	SAMORDNING	Vi regner med at planarbeidet i nødvendig grad samordnes med varslert oppstart av detaljregulering for Os gravlund. Vi viser til vårt innspill der vedrørende tidligere fylling, nordøst i varslert planområde for denne reguleringsplanen. Vi ber også kommunen vurdere mulighet for åpning av Schultzebekken eller deler av denne.	Tatt til etterretning. Åpning av Schultzebekken er vurdert, men vil ikke være mulig som følge av at den ligger svært dypt.
	BARN MEDVIRKING	Kommunen bør organisere planprosessen slik at ulike grupper av barn og unge selv gis anledning til å delta, jf. rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen punkt 4 d. Disse føringene har også forankring i plan- og bygningslovens formål § 1-1 og i § 5-1 om medvirkning. Vi viser videre til «Sjumlissteget», som skal bidra til at kommunene tar i bruk FN's barnekonvensjon i det daglige arbeidet.	Medvirkning har vært krevende som følge av Covid-19 pandemien, men det har blitt tilrettelagt så langt det har latt seg gjøre.
	UTEAREALER	For å sikre reell medvirkning er må barn og unge bli trukket med tidlig i planprosessen. Ny Veileder om barn og unge i plan og byggesak trekker blant annet fram dette med tidlig involvering. Voksne som skal ivareta barn og unges interesser i planleggingen skal også gis anledning til å fremme synspunkter, men dette bør ikke komme som en erstatning for barn og unges mulighet for å delta og uttale seg. Vi mener det bør være et særlig søkelys på medvirkning ved plassering og utforming av utearealene, slik at disse fremstår som interessante og trygge både i skoletiden og på fritiden. Det bør blant annet vurderes ulike alternativer til utforming, eventuelt også plassering av utearealene, slik at dette kan danne grunnlag for synspunkter fra elevene. Den generelle anbefalingen er 50 m² uteareal pr. elev. I tilfeller hvor man går ned på uteareal pr. elev mener vi det er viktig å kompensere med tilsvarende økt kvalitet. Dette må også sikres gjennom reguleringsplanens juridiske rammer.	
	STØY	Deler av planområdet er utsatt for støy fra fv. 22. I henhold til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) er gul støysonene vurderingsone hvor kommunene bør vise varsomhet med å tillate etablering av nye skoler. I utgangspunktet bør slik skolebebyggelse bare tillates dersom man gjennom avbøtende tiltak tilfredsstiller grenseverdiene i tabell 3. Kontorer kan tillates dersom krav til innendørs støynivå er tilfredsstilt. Med bakgrunn i dette bør det blant annet gjøres konkrete vurderinger hvor blant annet klasserom legges mot «stille side», mens mindre støyfølsomme bruksformål eventuelt kan legges mot veien. Vi forutsetter at støynivået i planområdet utredes med bruk av prognoser for veitrafikk minst 10-20 år fram i tid og at støynivåene på fasader og utearealer dokumenteres. Videre må avbøtende tiltak foreslås, effektene vises og gjennomføring sikres i reguleringsplanen. Vi anbefaler bruk av støyfaglig kompetanse ved utforming av reguleringsbestemmelser om støy. Av hensyn til beboerne i området bør det vurderes utarbeidet reguleringsbestemmelser om støy i bygg- og anleggsfasen, jf. retningslinjene for begrensnig av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet i T-1442/2016. Vi viser tilsvarende til retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (T-1520) og de anbefalte grenseverdiene i tabell 1. Det må også tas høyde for at det kan være samspilleffekter mellom støy og luftforurensning som øker plagen/helserisikoen.	Rapporten IS-1130 er fra 2003, og oppdaterte anbefalinger er gitt i rapporten "Uteområder i barnehager og skoler" 2019 ISBN: 978-82-575-1659-8. Halden kommune vil legge de mest oppdaterte anbefalingene til grunn. Bestemmelsene tillater fravik fra retningslinjen på fasade, men støyverdiene skal ikke overstiges på uteoppholdsareal eller innendørs. Luftkvalitet er utredet og oppsummert i planbeskrivelsen.
	FREMTIDIG KLIMA	Det må i planleggingen tas høyde for et framtidig klima med antatt mer intense nedbørspesioder, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Dersom det for eksempel er eller kan bli overvannsproblemer i området eller i naboområdene finnes det eksempler hvor man har benyttet nedsenkede balløkker/lekeareal osv. som «oversvømmelsesareal» for å håndtere overvann i perioder med intens nedbør. Dette vil også bidra til å skåne kapasiteten på overvannsnett, som i slike nedbørspesioder vil være presset. Åpning av bekker kan også bedre overvannskapasiteten. Viser til NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder. Vi anbefaler Norges vassdrags- og energidirektorats nettside om urbanhydrologi og Miljødirektoratets veiledning Hvordan ta hensyn til klimaendringer i plan?.	Ivaretatt
	PARKERING	Parkeringsdekningen bør begrenses med juridiske bestemmelser, som et bidrag til å følge opp målsetningene om større bruk av kollektiv, sykkel og gange, og mindre biltrafikk. Av hensyn til arealeffektivitet bør den parkeringsdekning det eventuelt legges opp til, om mulig, skje under bakkenivå eller i bygninger. Parkeringsdekningen, og særlig ved arrangementer og lignende, må også vurderes med hensyn til hva som finnes i nærområdet og sentrum for øvrig. Det bør legges opp til gode adkomstmuligheter for syklende og gående.	Ivaretatt
	SAMFUNNSSIKKERHET	Vi anbefaler Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps veileder Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging (2017).	Tatt til etterretning
	FORURENSET GRUNN	Det er i området flere lokaliteter med forurenset grunn eller mistanke om forurenset grunn, jf. databasen Grunnforurensning: https://grunnforurensning.miljodirektoratet.no/ . Vi viser for øvrig til kommunens myndighet i forurensningsforskriften kapittel 2.	Tatt til etterretning - utredet som del av KU, se planbeskrivelse og vedlagte fagrapporter.
	RETNINGSLINJER	Øvrige statlige planretningslinjer ser ut til å være relevante føringer for planarbeidet: -Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014). -Rikspolitiske retningslinjer for verne vassdrag (1994).	Tatt til orientering
	OPPFØLGNING	Videre viser vi til Fylkesmannens forventningsbrev til kommune for 2020 av 29.01.2020 og Fylkesmannen i Oslo og Vikens forventninger til kommunal arealplanlegging 2019-2020 av 14.11.2019. Vi anbefaler også nettsidene www.planlegging.no og www.miljostatus.no. Vi vil komme tilbake til saken når planen er på offentlig ettersyn, og vurdere om de nasjonale og regionale hensynene er fulgt opp.	Tatt til orientering

		Innspill	Kommentar
Aktør	Tema		
NVE	FLOM	Planområdet berører bekken som er lagt i kulvert ned til Tista. NVE fremmet i sin tid innsigelse til reguleringsplanen for Os oppvekstsenter - Os skole og idrettshall. Innsigelsen ble senere trukket bl.a. fordi det ble dokumentert at en ev. tilstopping av kulverten ikke ville føre til at planområdet for Os oppvekstsenter - Os skole og idrettshall ville bli utsatt for flom. Det ble i den sammenheng vurdert at vannet ville følge FV220 forbi planområdet og ikke kunne medføre flomskader i planomrpdet. Det ble derfor ikke gjort noen vurderinger av hvordan flomvann trygt skulle ledes ut i Tista dersom kulverten gikk tett i en flomsituasjon. Deler av planområdet Os-Rødsberg vil ut fra dette være flomutsatt. Det må derfor gjøres nærmere flomvurderinger av bekken i Osdalen/Shultzedalen. Konkret må kapasiteten og tilstanden til kulverten vurderes. Faren for tilstopping og kollaps er helt sentralt. Det er heller ikke anledning i regelverket til å basere ny utbygging på organisatoriske tiltak (sikkerheten mht. flom for ny skole/idrettshall kan for eksempel ikke basere seg på at kommunen i må sende ut personell/utstyr for å holde inntaket til kulverten åpen i en flomsituasjon). NVE anbefaler derfor at det gjennomføres nærmere undersøkelser av kapasitet i vassdraget og tilstand på kulverten ut fra sikkerhetskravet i byggeteknisk forskrift (TEK17) § 7-2. Sikkerhetsnivået for skole- og idrettsbygg er sikkerhet mot 200-årsflom.	
	KARTEGGING	NVE er kjent med at kommunen har satt i gang et arbeid med å kartlegge dette vassdraget på overordnet nivå. Men vi er usikre på om dette arbeidet vil svare ut sikkerhetskravene for flom i TEK17.	Ivaretatt Tatt til orientering
	FLOM, EROSION, SKRED	God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom, overvann, erosjon og skred. Pågående klimaendringer vil øke risikoen for disse faretypene. Plan- og bygningsloven og byggeteknisk forskrift (TEK17) setter tydelige krav til sikkerhet mot flom, erosjon og skred ved planlegging og utbygging. På reguleringsplannivå vil det ofte være behov for en detaljert fagkyndig utredning av faren. Utbygging i nedbørfeltet gir økt andel tette flater. Dette bidrar til raskere avrenning og større mengder vann på terrengoverflaten. Økningen kan føre til oversvømmelser i byggeområdene og flom i vassdragene. Det er viktig å være oppmerksom på at ny utbygging også kan blokkere avrenningen ovenfra, som igjen kan føre til skader på selve bygget eller lede overvannet i uønsket retning. Dersom omgivelsene og/eller resipienten ikke har kapasitet til å ta imot økt avrenning, må det planlegges kompensierende tiltak i nedbørfeltet. Klimaendringenes påvirkning på avrenningen i byggeområdene må avklares. Dette må gjøres tidlig i planprosessen slik at det blir satt av tilstrekkelig areal før bygninger og infrastruktur planlegges. Se ellers informasjon om overvann på www.nve.no/hydrologi/urbanhydrologi.	
	VASSDRAG OG GRUNNVANN	Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonspplikt etter vannressursloven. Hvis det er behov for at NVE gjør en konsesjonsppliktavurdering av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at dette kommer klart frem av oversendelsesbrev. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen.	Ivaretatt Tatt til etterretning
	ENERGI	Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig.	Tatt til orientering
	VEILEDERE	Henvisning til veiledere og verkøy.	Tatt til orientering
Fortidsminne foreningen			
		Os skoles bygning må avsettes med hensynssone bevaring. Fasader og da spesielt mot sør og mot Os Allé bør bevares. Vi er inneforstått med at det trolig må bygges tilbygg til skolen. Vi ber om at ny bygningsmasse tilpasses både skolen og området i volum og materialbruk. Det bør tas hensyn til boligbebyggelsen nord for området. Det må legges vekt på sentrumsplanens bestemmelser om materialbruk - imitasjoner bør unngås.	Ivaretatt - ikke som hensynssone, men som "1210 - bygg, kulturminner som skal bevares"
		Os Allé og trærne bør avsettes til hensynssone bevaring. Trærne må bevares i så stor grad som mulig.	Ivaretatt
		Man må se på trafikkavviklingen i området og hvilken belastning dette gir for eksisterende boligbebyggelse. Det må vurderes tiltak i krysset mot Haakon Vils gate.	Ivaretatt
		Rødsberg skole med rektoboligen og skolegård mot syd må avsettes til hensynssone bevaring. Det må ikke bygges nye bygg foran skole. Tidligere tilbygg til den originale skolebygningen kan med fordel rives. Ny bebyggelse på tomten bør plasseres nord for skolen og unngå å komme for nærmere rektorboligen dersom de plasseres langs Karl Johans gate.	Ikke relevant, Rødsberg er utelatt fra planområdet
		Det må sikres i bestemmelse at skolebygningen- og rektorboligens fasader ikke får endringer i fremtiden. Fasadene er godt bevart og må sikres mot endringer.	Ikke relevant, Rødsberg er utelatt fra planområdet

	Tema	Innspill	Kommentar
Aktør	Tema		
Borettslag	Niels Stubs gate, borettslag	Som styreleder i Niels Stubsgate Borettslag vil jeg komme med noen kommentarer til høringen om Os-prosjektet. Jeg ser at dere har lagt beslag på alt bak blokkene, helt inn til husveggen. Om det blir stående så har dere lag ned hele borettslaget med 70 leiligheter. Vi har utgang fra garasjene våre der, og det må også være mulighet for en eventuell brannbil bak der. Fra papirene i fjor sommer så ville vi miste alle trærne og plenen, samtlitt av den asfalterte delen i den ene enden. Veien ville bli lagt der ved en utvidelse. For oss vil det si at det helsemessig vil bli mye verre. mest på grunn av mer støv /støv og eksos, men også fordi vi mister det grønne og trærne som betyr mye oss. Om det blir aktuelt vil det også si at vi ikke har plass til containere, verken til glass eller andre ting. Vi har nesten ikke noe tomt utenom blokkene og plassen bak Når idrettshallen blir ferdig vil det også noen tider bli mye mer trafikk og biler som står parert-over .alt, også her hos oss, det vet vi fra dager med mye folk ibyen. Det burde ikke anlegges en stor idrettshall uten at det fulgte med parkeringsplasser, parkeringshuset rommer ikke mange. Vi tror heller ikke noe på at folk sykler eller går dit, det er få som bor i sentrum av de som bruker hallen.	Kommunen mener at deler av innspillet er basert på noen misforståelser. Det er avholdt møte med borettslagets styreleder og sekretær for å avklare de faktiske forholdene.
	Busterudgata Vest Borettslag,	For vårt nærmiljø har Styret forholdt seg til de rødskraverte feltene som tydeligst ble vist i HA. Der fremkom at det kan være ønskelig å føre en ny gangvei opp langs vårt borettslags vestre fasade med terrasser, delvis over vårt nyrestaurerte uteområde, deretter helt inntil husveggen på Hus 14 for så til slutt å svinge inn ved husets øverste del. Dvs. helt inntil husveggen, under folks vinduer og gjennom HC-plassene (med tilgang til strømkontakter) og tvers over vår private parkeringsplass. Først og fremst er vi selvsagt enige i at ungdommen får grei adkomst mellom skolene og likeledes er vi innforstått med at å bo i byen naturlig nok medfører en del støy. For BGV da i all vesentlighet mot Busterudgata. Hvilket vi har tatt konsekvensen av og nylig der satt inn støydempende vinduer. Det hjelper en del. Vestsiden hadde et annet behov og fikk varmedempende. Dog, intet kan redusere lyden av barne-/ungdomsflokker på sin vei gjennom et område og her ville dette bli svært tett på beboernes terrasser. I tillegg må det nevnes at i Arbeidergata (vest for bygningsmassen) er det 8 stk garasjer tilhørende Wærnsgate, som har utkjøring direkte ut i Arbeidergata, samt 6 stk egne parkeringsplasser, som også er i direkte tilknytning ut i tiltenkt trase. Vi har all inn- og utflytning for 97 leiligheter inn i samme trase. Alle disse punktene tilsier at tiltenkt økende gjennomgang av gående og syklende ikke er forenlig med det trafikkbilde BGV ønsker, med hensyn på at risikoen til personskader kan øke. Videre vises til side 3 - Konsekvensutredningens linje 3 og 10: Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen og forurensning - En tanke her er at samtidig som skoler og idrett blir godt ivarettatt bør også de eldres behov, trivsel og velferd tas med. Slik BGV i sin tid var tiltenkt og på en fremragende måte ble tilrettelagt for. Med sin beliggenhet, innvendig utforming og ikke minst sine tilbud. Et enklere liv for byens eldre. Haldens beste eksempel på hvor/hvordan friske, selvhjulpne eldre ønsker å bo. I trygghet for at her kan de fleste klare seg og trives lenge etter at senere hjelpebehov melder seg. Helt iht kommunens ønsker og plan - At eldre skal kunne bo hjemme lengst mulig og spare institusjonsplasser. Støv er også kraftig forurensning. Styrets innspill er derfor sterkt å henstille til kommunen om å finne annen, naturlig gangvei for nevnte formål. Eksempelvis det naturlige i å følge Værnsgate forbi Rema og videre derfra. Samtidig må tillegges at ingen del av vårt område er eller vil bli til salgs. Vi trenger derimot hver meter vi har av uteområdene for å kunne ivareta gode boforhold og tilrettelagte aktiviteter for en stor, gruppe - Haldens eldre.	Planavgrensningen er revidert siden planarbeidet ble kunngjort, og planen påvirker borettslaget i liten grad.
Privatpersoner	Beboer 166/593	Ber om at planen ikke endrer formål på eiendommen, og at eiendommen trekkes ut av planområdet.	Ivarettatt
	x	Olav V's gate - Hannibal Sehesteds gate - nordvestre del av Os-tomta settes av til p-plasser.	Noe av hensikten med lokalisering i sentrum er å begrense bilbruk. Kommunen vil ikke tilrettelegge for mer parkering enn den som er helt nødvendig.
	x	Svømmehall: Plasser den inntil Os kirkegård i nærr tilknytning til parkeringshuset - lag direkte gangvei fra P-huset inn i svømmehallen.	Kommunen eier ikke grunnen i dette området. Ife ønsker ikke å selge areal.
		Ingen har skrevet noe om bevaring av Halden Bad Nå som området reguleres til barneskole i første omgang, og den gamle skolen skal bevares, synes jeg det er relevant å vurdere om også det gamle badet kan inkluderes i den nye skolen. Det er stort behov for treningsbasseng, og jeg regner med at selve bassenget under gulvet fremdeles er intakt. Noen av rommene i inngangspartiet kan også benyttes i skolesammenheng som spesialtreningsrom, kontor for skolehelsetjenesten eller annet.	Gjenbruksverdien av Halden bad er vurdert. Det vil være mulig, men svært krevende å bygge om badet til å svare på dagens krav og forventninger. Det vil ikke være mulig å oppnå minste anbefalte uteoppholdsareal for skolen dersom badet skal bevares.
	x		
	x	Bare tenker på de trappene i skolebygget. Godt om de ble bedre sikra, da det er veldig lavt rekkverk og utrolig langt ned. Barn er jo ikke nå som i den tiden dette ble bygget.	Sydlike trapperom er planlagt bevart, mens nordre trappeløp er tenkt fjernet/erstattet.
	x	Jeg er bekymret over de steile holdningene til Haldens innbyggere når det kommer til hvorvidt vi skal beholde den gamle bygningen OS Skole eller rive. Jeg ønsker å presisere at vi er en av landets flotteste empire byer, med en lang og flott historie der vår arkitektur i byen gjenspeiler og forteller denne historien. Jeg ønsker selv å bevare OS Skole, men er samtidig også opptatt av det fysiske miljøet som jo blir kritisert ved gamle OS Skole. Mugg og råte osv. Løsningsforslag: Bevar OS Skole sin fasade. Ta vare på de flotte granitt trappene innad i bygget og integrert dem i en ny bygning. Kanskje det ikke blir en ny trapp. Kanskje de kan brukes som krakker /sittegruppe både utendørs og innendørs. Ved å bevare fasaden så ivaretar vi bygningens og byens historie. Ved å rive resten så den får en ny og moderne innside så vi løser problemet med innklima. Kanskje de steile partene kan møtes i ett slikt kompromiss. Vedlegg: referansebilder	Os skoles fasader blir bevart, sett bort fra nordre kortvegg, som vil integreres med tilbygg. I tillegg blir bjelkelag og søndre trapperom bevart, mens nordre trapp blir demontert og sannynligvis gjenbrukt på stedet, i tråd med innspillet. Planløsning/roimndeling er planlagt endret fullstendig, i tråd med dagens forventninger og krav til undervisningsrom.

Halden kommune

Plan

Halden kommune
Postboks 150
1751 Halden

Deres ref:

Vår ref:
2019/5938-3

Arkivkode:
100

Saksbehandler:
Erik Vitanza,

Dato:
19.01.2020

Kunngjøring - varsel om oppstart av planarbeid

Detaljreguleringsplan for Os - Rødsberg

Med dette varsles oppstart av reguleringsarbeid for området Os - Rødsberg, planID: G-728.

Reguleringsplanarbeidet skal svare på følgende vedtak fattet i kommunestyret 14.11.2019 (PS107/2019), og 19.12.2019 (PS 150 /2019):

Vedtak, PS107/2019

Os-prosjektet igangsettes med følgende endrede veivalg og forutsetninger:

- 1. Os barneskole beholdes og totalrenoveres under forutsetning av at man når kravene til universell utforming og et moderne skolebygg. Prosjektering av skole og idrettshall skal sees i sammenheng.*
 - 2. Idrettsarena med basishall som er planlagt på Os-tomta, skal bygges så raskt som mulig slik at den står ferdig til skolestart 2022.*
 - 3. Innen utgangen av året skal det utarbeides en vurdering av de pedagogiske, praktiske og økonomiske fordeler og ulemper ved 1-10 skole og 1-7 skole i sentrum, basert på dagens skolegrenser.*
-

Postadresse:
Postboks 150, 1751 Halden
E-post:
postmottak@halden.kommune.no

Besøksadresse:
Storgata 7
Internett:
www.halden.kommune.no

Telefon:
69 17 45 00
Telefaks:
69 18 00 58

Bank:
5315.05.15218
Org.nr:
959 159 092

1. Os skole utbygges og totalrenoveres som en moderne og universelt utformet 1-7-skole.
 2. Kommunedirektøren bes arbeide videre med å erverve tilleggsareal. Det må sikres tilstrekkelig uteareal på bakkeplan.
 3. Beslutning om Rødsberg ungdomsskoles fremtid utredes videre, ved blant annet å se på muligheten for å etablere en fremtidig ungdomsskole på Os-området.
 4. Kommunedirektøren bes igangsette detaljregulering.
 5. Kommunedirektøren bes fremlegge en tidsplan for hele prosjektet, hvor også medvirkning fra involverte parter er med.
-

Hensikten med planarbeidet er å tilrettelegge for barneskole, idrettsarena og basishall i sentrum, samt å vurdere mulighetene for å inkludere ungdomsskole i fremtiden. Planen skal erstatte den reguleringsplan som ble utarbeidet for 1-10 skole og idrettsarena (vedtatt 03.09.2019, ugyldiggjort 14.11.2019). Forutsetningene for planarbeidet er endret, og kommunen finner det mest hensiktsmessig å påbegynne nytt planarbeid. Planarbeidet utføres av kommunen. Planområdet har et areal på ca. 130 dekar, og omfatter flere boligområder, offentlige bygg, naturområder, hensynssoner for kulturmiljø og offentlig veggrunn/ kommunalt restareal. Planområdet er vist med rød skravur på kartutsnittet. Det er to hovedårsaker til at kommunen varsler et så stort planområde:

1. Dersom det viser seg hensiktsmessig at ungdomsskoletrinnene ved Rødsberg også skal benytte idrettsanlegget i undervisningssammenheng, vil kommunen sikre trafikk sikker og effektiv adkomst. Dette kan innebære å regulere gangveier mellom Rødsberg og Os.
2. Som nevnt ovenfor er forutsetningene for planleggingen av sentrumsskolene er endret. Dette kan innebære at det åpner seg nye muligheter for plassering av idrettsanlegget, i Os-området. Kommunen ønsker handlingsrom til å endre plassering av hallen, dersom det skulle vise seg å ha positive konsekvenser for fremdrift, kostnader og kvalitet.

Planområdet vil sannsynligvis bli betydelig redusert i løpet av planprosessen.

Det kan i løpet av planarbeidet bli aktuelt å innarbeide funksjoner utover skole og idrettsarena/basishall, dersom det foreligger argumenter av samfunnsmessig betydning. Kommunen vil samtidig presisere at hensikten med planarbeidet ikke er å løse alle utfordringer innenfor planområdet, men snarere å opprettholde fremdrift særlig for idrettsarenaen, for å overholde kommunens forpliktelser ovenfor fylkeskommunen og på den måten søke å sikre et solid videregående skoletilbud.

Det pågår parallelt reguleringsarbeid for utvidelse av Os gravlund, som overlapper planområdet som kunngjøres her. Disse planene vil sees i sammenheng og koordineres fortløpende.

Deler av planområdet vil bli *detaljregulert*, slik at man kan gå rett videre til byggesak etter at planen er vedtatt. Det kan bli aktuelt å *flateregulere* deler av området, det vil si å spesifisere arealformål og byggehøyder, uten noe større detaljnivå. Eksempelvis vil kommunen detaljregulere raskest mulig for idrettsarena, mens man for skolen vil ønske et mere omfattende

medvirkningsopplegg, som vil ta mere tid. For ikke å bremse prosessen for idrettsarenaen *kan* det derfor bli aktuelt å operere med forskjellig detaljnivå for de forskjellige funksjonene, for så å følge opp med detaljreguleringsarbeid for skolen som egen plan om nødvendig. Kommunen ønsker i utgangspunktet å detaljregulere for begge funksjonene i en samlet plan, men vil benytte seg av den fleksibiliteten som Plan- og bygningsloven legger opp til dersom det viser seg hensiktsmessig.

I løpet av det forrige planarbeidet ble det gjort en mengde utredninger, det ble gjennomført medvirkningsmøter, og det kom et stort antall innspill. Kommunen vil utarbeide det nye planforslaget med dette som bakteppe, og søke å imøtekomme tidligere innsendte innspill så langt det lar seg gjøre. Likevel presiseres det at innspill som ble sent til det foregående planarbeidet bør sendes også denne gang, dersom de fortsatt er av relevans.

Konsekvensutredning (KU)

Kommunen vurderer tiltaket til ikke å utløse direkte *krav* om konsekvensutredning etter §6, men at det faller inn under tiltak som etter KU-forskriftens vedlegg II, §11, bokstav j), skal *vurderes* konsekvensutredet etter kriteriene i §10. Tiltaket berører noen tema i kriteriene.

Det vil derfor bli utarbeidet konsekvensutredning av planen, men uten planprogram eller KU-melding. Aktuelle tema for konsekvensutredning redegjøres for her:

- Uteoppholdsareal
- Universell utforming
- Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen
- Kriminalitetsforebygging
- Stedstilpasning/landskapstilpasning
- Transportbehov og trafikk
- Kulturminner og kulturmiljø
- Arealbruk
- Nærings og samfunnsinteresser
- Forurensning
- Sikkerhet og beredskap

Det skal, i løpet av planprosessen, gjennomføres alternativvurderinger i forhold til temaene. Alternativene vil legge det samme romprogrammet til grunn og operere innenfor Os-området, og vil således ikke gå inn på alternative lokaliseringer, men snarere være en metode for å drøfte organiseringen av funksjonene innenfor området, og eventuelle avbøtende tiltak eller variasjoner som begrenser negative konsekvenser. Vurderingene skal sees i sammenheng med omgivelsene, også ut over planområdets avgrensning.

Planprosess, medvirkning

Det legges opp til en medvirkningsprosess i tråd med kravene i plan- og bygningsloven. Behov for informasjonsmøter samt møter med berørte parter og faginstanser vurderes og avholdes fortløpende. Halden kommune vil også invitere til informasjonsmøte om planen i forbindelse med offentlig ettersyn av planforslaget.

Innspill

Halden kommune vil sette stor pris på innspill til planarbeidet. Innspill merkes med «***Innspill til Detaljregulering for Os – Rødsberg***» og sendes til:

postmottak@halden.kommune.no

eller i form av brev til:

Halden kommune - Postboks 150, 1751 Halden

Frist for innspill vil være **23. februar 2020**

Denne kunngjøringen gjennomføres i henhold til Plan- og Bygningslovens §12-2.

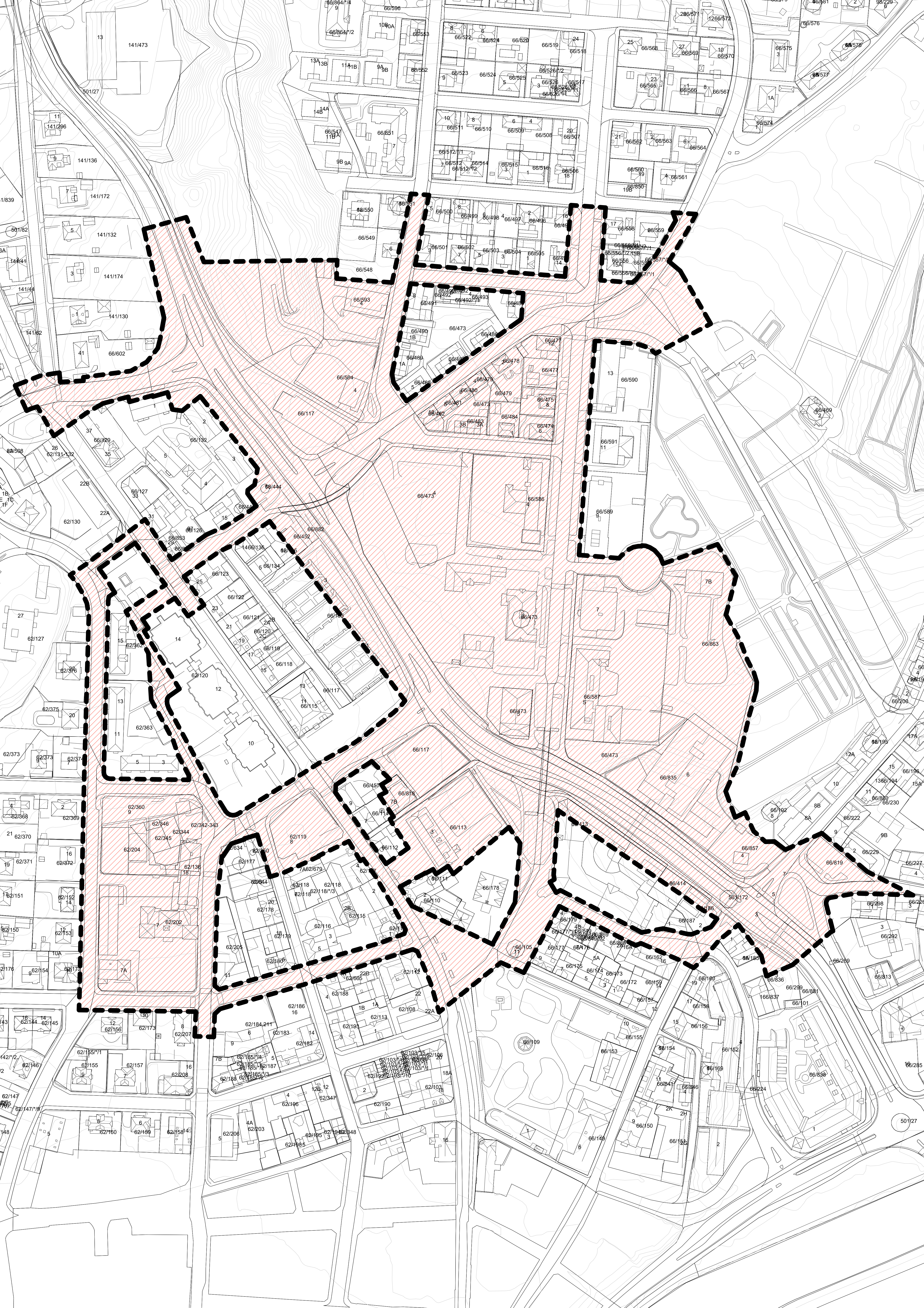
Varslingsdokumentene blir også gjort tilgjengelige på Halden kommunes hjemmeside:

www.halden.kommune.no/kunngjøringer

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert av

Erik Vitanza
Arkitekt

Halden kommune

Plan

Deres ref:

Vår ref:

2019/5938-4

Arkivkode:

100

Referent:

Inger Helene Kjerkreit,

Dato:

24.01.2020

Møtereferat

Referat fra møte i: Oppstartsmøte
Dato: 20.01.2020
Tid: Kl. 10-12
Sted: Storgata 7
Til stede: Arne Eikre, Åsmund Bråtekas, Erik Vitanza,
Bernt-Henrik Hansen og Inger Helene Kjerkreit

Referat fra oppstartsmøte - Detaljregulering Os - Rødsberg

Bakgrunn

«Detaljregulering for Os skole og idrettshall» ble vedtatt i kommunestyret 03.09.2019 og ugyldiggjort 14.11.2019. Med bakgrunn i kommunestyrets vedtak PS 107/2019 og PS 150/2019 er forutsetningene for prosjektet endret og kommunen finner det mest hensiktsmessig å starte planarbeidet på nytt.

Hensikten med reguleringsarbeidet er å tilrettelegge for barneskole, idrettsarena og basishall i sentrum, samt å vurdere mulighetene for å inkludere ungdomsskole i fremtiden.

Forslagsstiller er Halden kommune. Det må avklares hvem som skal representere tiltakshaver i plansaken. Planforslaget skal utarbeides av Eiendomsavdelingen med hjelp fra planavdelingen. Forholdet mellom planutarbeider og planavdelingen som planmyndighet må også avklares.

Område og prosessavklaring

Plantype

I møtet ble planinitiativet diskutert/omtalt som en detaljregulering. Det ble påpekt at dette stiller krav til et høyt detaljeringsnivå i planen. Det ble antatt at det er mulig å flateregulere deler av området, med påfølgende krav om detaljregulering, dersom dette ut fra tidsaspektet skulle vise seg nødvendig.

Det ble konkludert med at skal utarbeides konsekvensutredning for planen. Vurderinger etter KU-forskriften må fremkomme av varslingsmaterialet.

Etterskrift: Iht. Kommunal- og moderniseringsdepartementets Reguleringsplanveileder kan det i en detaljregulering ikke stilles krav om ytterligere detaljregulering av delområder, jf. veilederens kap. 2.6.1. Det vil si at planforslaget må ha tilstrekkelig detaljeringsgrad for hele planområdet. Skulle dette vise seg umulig, må det vurderes om deler av området kan utelates fra planen.

Alternativt kan det på nytt vurderes om en områdeplan er en mer riktig plantype. I en områderegulering er det mulig å detaljere delområder eller lage bestemmelser til bestemte typer tiltak på en slik måte at man unngår å gå veien om detaljregulering. Dvs. at dersom områdereguleringen gir tilstrekkelig avklaring kan man gå direkte til byggesøknad for disse områdene/tiltakene. En forutsetning her er at alle eventuelle utredningskrav etter bestemmelsene i

forskrift om konsekvensutredninger er ivare tatt. En slik løsning vil for Os-planen mest sannsynlig kreve konsekvensutredning etter KU-forskriftens §6, dvs. med krav om planprogram.

Planavgrensning

Planavgrensningen ble gjennomgått i møtet. Det varsles i utgangspunktet et areal på ca. 130 daa som omfatter flere boligområder, offentlige bygg, naturområder, hensynssoner for kulturmiljø og offentlig veggrunn/ kommunalt restareal. Arealet vil sannsynligvis bli redusert i løp av planprosessen, men gir i utgangspunktet mulighet både til å stille krav til adkomstmuligheter mellom Rødsberg og Os samt gir en fleksibilitet i forhold til plassering av hallen.

Det pågår parallelt reguleringsarbeid for utvidelse av Os gravlund, som overlapper planområdet som kunngjøres. Disse planene må sees i sammenheng og koordineres fortløpende.

Medvirkning

Det ble påpekt at det er viktig med bred medvirkning ved utarbeiding av planforslaget. Konkret opplegg for dette ble ikke diskutert i møtet. Det ble fra forslagsstillers side vist til at det skal legges fram et forslag for politisk behandling, for hvordan medvirkning skal løses i prosjektet.

Etterskrift: I dette prosjektet bør barn og unge ha et særlig fokus. Det må være dialog med planmyndigheten i forhold til medvirkningsbiten underveis i planprosessen.

Fremdrift og prosess

Det er ønskelig med rask fremdrift i saken. Det påpekes at fremdriften ikke kan gå på bekostning av en faglig forsvarlig prosess. Planfremmer ønsker parallell behandling av plansak og byggesak på deler der det er mulig å spare tid. Plan- og bygningsloven åpner for dette.

Å søke om byggetillatelse for tilbygg til skolen etter eksisterende reguleringsplan, samtidig som det pågår detaljreguleringsarbeid for hele skoleområdet med idrettshall, ansees fra planmyndighetens side ikke akseptabelt.

Kopi til:
Morten Høvik

Plan

SAU : 2019/5938

29.01.2020

Innspill til varslet reguleringsplan for Os-Rødsberg

Jeg er eier og beboer av huset med G/Bnr. 66/593.

Jeg registrerer at huset ligger innenfor planområdet.

Jeg har ingen ønsker om at eiendommen blir benyttet til noe annet enn dagens formål. Min familie fikk disponere tomte som følge av at vårt hus ble ekspropriert da bybrua ble bygd. Huset står på festetomt som jeg har ønsket å kjøpe. Jeg har fått avslag på dette, og det gjør at jeg bli urolig for hva kommunen har planer om på eiendommen.

Jeg vil sette stor pris på å bli informert fortløpende om utviklingen i arbeidet deres.

Vennlig hilsen

Inger Jern

Fra: Morten Paulsen[mortenpaulsen1956@gmail.com] Dato: 29.01.2020 15:08:00 Til: postmottak Tittel: «Innspill til Detaljregulering for Os – Rødsberg»

Hei - jeg kommer med to innspill:

Trafikkavvikling/parkering : Lag rundkjøring på Chr Sindings plass - krysset Os allè- Hannibal Sehesteds gate og Olav Vs gate - Hannibal Sehestedsgate - nordvestre del av Os-tomta settes av til p-plasser.

Svømmehall: Plasser den inntil Os kirkegård i nær tilknytning til parkeringshuset - lag direkte gangvei fra P-huset inn i svømmehallen.

Hilsen Morten Paulsen
mobil: 99205328

Fra: Inger Lise Skauge[ilmas@halden.net]

Dato: 02.02.2020 13:17:55

Til: postmottak

Tittel: Innspill til detaljregulering for Os - Rødsberg

Så tidsfristen først i dag fordi jeg ikke har vært hjemme.

Har muligens et innspill som andre ikke har nevnt. Ingen har skrevet noe om bevaring av **Halden Bad**

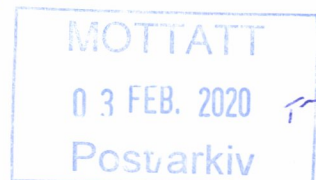
Nå som området reguleres til barneskole i første omgang, og den gamle skolen skal bevares, synes jeg det er relevant å vurdere om også det gamle badet kan inkluderes i den nye skolen. Det er stort behov for treningsbasseng, og jeg regner med at selve bassenget under gulvet fremdeles er intakt. Noen av rommene i inngangspartiet kan også benyttes i skolesammenheng som spesialtreningsrom, kontor for skolehelsetjenesten eller annet.

Et tolveters-basseng er ypperlig og oversiktlig for den første svømmeopplæringen. Med et bad i tilknytning til skolen, sparer kommunen mye i skyssenger til svømming på Remmen.

I tillegg er badet bevaringsverdig. Det var regnet som en nyvinning da det i sin tid ble reist.

Hilsen Inger Lise Skauge

19/5938

Halden Kommune

Som styreleder i Niels Stubsgate Borettslag vil jeg komme med noen kommentarer til høringen om Os-prosjektet.

Jeg ser at dere har lagt beslag på alt bak blokkene, helt inn til husveggen. Om det blir stående så har dere lagt ned hele borettslaget med 70 leiligheter.

Vi har utgang fra garasjene våre der, og det må også være mulighet for en eventuell brannbil bak der.

Fra papirene i fjor sommer så ville vi miste alle trærne og plenen, samt litt av den asfalterte delen i den ene enden. Veien ville bli lagt der ved en utvidelse.

For oss vil det si at det helsemessig vil bli mye verre, mest på grunn av mer støy/støv og eksos, men også fordi vi mister det grønne og trærne som betyr mye for oss.

Om det blir aktuelt vil det også si at vi ikke har plass til containere, verken til glass eller andre ting. Vi har nesten ikke noe tomt utenom blokkene og plassen bak.

Når idrettshallen blir ferdig vil det også noen tider bli mye mer trafikk, og biler som står parkert over alt, også her hos oss, det vet vi fra dager med mye folk i byen.

Det burde ikke anlegges en stor idrettshall uten at det fulgte med parkeringsplasser, parkeringshuset rommer ikke mange. Vi tror heller ikke noe på at folk sykler eller går dit, det er få som bor i sentrum av de som bruker hallen.

Vi er glad for at den gamle skolen skal få stå (håper vi), og at det blir en skole for 7 trinn, ikke 10. Det ble for trangt om plassen ellers, og mange av barna har jo også sagt at de ønsker å bytte skole etter syv år. Personlig håper jeg Rødsberg skole fortsatt blir skole.

En annen ting som bekymrer meg er jorda med gift i. Jeg forsto det slik at det bare var tatt prøver en meter ned i bakken, det skal jo graves mye dypere.

Det sto også at den skulle lagres et sted, men jeg snakket med en brannteknisk rådgiver, han sa at det ikke er lovlig å lagre jord med gift, den må brennes, og det var veldig dyrt! Han sa også at de tegningene som da forelå ikke var godkjente siden de kom fra et svensk firma, stemmer det?

Idrettshallen skal bygges på Os for at det skal bli mer liv på nordsiden, og at det skal bli så attraktivt å bo her. At det blir det ved å la det gå ut over de som allerede bor her forstår jeg ikke. Jeg tenker da på at en kan miste tomteareal, øket biltrafikk, og at det kommer til å stå biler over alt.

Hilsen

Gullborg Heie

Gullborg Heie
Niels Stubs gate 3
1776 Halden

Fra: Lisa Hagen[lmh-@live.com]

Dato: 05.02.2020 13:55:31

Til: postmottak

Tittel: Trapper på os skole

Hei. Så på artikkel at dere var int i alt av innspill til dette med os skole..

Bare tenker på de trappene i skolebygget. Godt om de ble bedre sikra, da det er veldig lavt rekkverk og utrolig langt ned. Barn er jo ikke nå som i den tiden dette ble bygget. Mvh Lisa

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Halden kommune
Postboks 150
1751 HALDEN

Dato: 06.02.2020
Vår ref: 20/00188-2
Deres ref: 2019/5938-3

Uttalelse- Varsel om oppstart av planarbeid for reguleringsplan for Os - Rødsberg i Halden kommune - planID: G-728.

Ladebekken 50
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 21. januar 2020.

Om DMF

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om planen

Det varsles oppstart av reguleringsarbeid for området Os-Rødsberg i Halden kommune. Hensikten med planen er å legge til rette for skole, idrettsarena og basishall i sentrum.

Uttalelse fra DMF

DMF kan ikke se at det foreslåtte planområdet berører registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. Vi kan heller ikke se ut fra forelagt informasjon, at planen vil omfatte uttak av masse som vil omfattes av mineralloven. Vi har derfor ingen merknader til varsel om oppstart av planarbeidet.

Dersom det i forbindelse med videre behandling av planen viser seg at noen av våre fagområder kan bli berørt, ber vi om å få saken oversendt når den blir lagt ut til høring og offentlig ettersyn.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
Seksjonssjef

Unni Garberg
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Unni Garberg

Mottakere:

Halden kommune

Postboks 150

1751 HALDEN

Kopi til:

Halden kommune
postmottak@halden.kommune.no

30.01.2020

Innspill til Detaljregulering for Os- Rødsberg

Det vises til varsel om oppstart av detaljregulering for området Os- Rødsberg , plan ID : G-728 med innspills frist 23.02.2020

Det vises også til IFEs innspill til planarbeidet for Os Gravlund i Halden 01.02.2020. Som hjemmelshaver av eiendommene med gnr/bnr 66/863 (Os Allé 7B) og 66/587 (Os Allé 5 og 7), sender Institutt for energiteknikk (IFE), herved inn innspill til varsel om detaljreguleringsarbeidet.

IFE Halden eier Os Allé 5 og 7 hvor IFEs virksomhet i Halden holder til i to bygg, samt Os Allé 7B, hvor IFE leier ut deler av bygget til driftsavdelingen ved Os gravlund.

IFE har i dag 108 ansatte som har sin arbeidsplass i Os Allé 5 og 7. Virksomheten er et forskningsinstitutt for digitale systemer og et internasjonalt prosjekt mot nukleær forskning, Halden prosjektet. Bygningsmassen omfatter kontorer, instrumentverksted (dreie- og fresemaskiner), forskningslaber, møterom og et auditorium.

IFE er tilfreds med dagens bruk av eiendommene Os alle 5-7 og 7b. IFE ser betydelige muligheter for videre vekst i og utvikling av forskningsvirksomheten i Halden, og er avhengige av egnede lokaler til dette, og arealene er viktig for en slik fremtidig utvidelse. IFE ønsker derfor ikke at dagens arealer til IFE forringes eller reduseres.

IFE er likevel positive til at Os barneskole skal rehabiliteres, samt at det skal etableres ny idrettshall. IFE vil likevel påpeke viktighet av å ivareta godt naboskap i forbindelse med prosjektet. Når det gjelder videre utvikling av området henviser IFE til vårt innspill til planarbeidet for Os Gravlund.

Ønsker Halden Kommune å etablere 1-10 skole på Os skole i fremtiden, har ikke IFE noen innvendinger til dette, så lenge naboforholdet til IFE ivaretas.

Avsluttende oppsummering

IFE er positive til en rehabilitert Os skole med ny idrettshall. Med bakgrunn i ønske om å fortsette og utvikle dagens virksomhet, samt opprettholde mulighet for utvidelser i fremtiden. IFE ønsker at eiendommen reguleres til bebyggelse og anlegg, med underformål forretning, kontor og industri, i tråd med tidligere reguleringsplan.

Vennlig hilsen

Ola Røsholt

Avdelingsleder Eiendomsdrift

Fra: Ola Røsholt[Ola.Rosholt@ife.no]

Dato: 07.02.2020 09:17:32

Til: postmottak

Kopi: Atle Valseeth; Tomas Nordlander; Elin Cathrine Hagen; Morten Engebretsen

Tittel: Innspill til Detaljregulering for Os- Rødsberg

Your message is ready to be sent with the following file or link attachments:

Innspill til Detaljregulering for Os- Rødsberg

Note: To protect against computer viruses, email programs may prevent you from sending or receiving certain types of file attachments. Check your email security settings to determine how attachments are handled.

Innspill til detaljregulering for Os-Rødsberg

I varselet om oppstart av reguleringsarbeid for området Os-Rødsberg står det at det i tiden fremover vil bli lagt opp til en bred medvirkningsprosess. Utdanningsforbundet Halden støtter opp om tanken om involvering av de berørte parter i det videre arbeidet.

Utdanningsforbundet Halden har tidligere vært bekymret for utearealets størrelse i skissene til ny sentrumsskole.

Hensynet til barn og unges behov for gode leke - og uteoppholdsarealer er viktige i planlegging av ny skole. Dette hensynet kommer blant annet frem i Plan- og bygningsloven §12-7, i formålet til Folkehelseloven og i Opplæringslovens §9A-7.

Utdanningsforbundet Halden forutsetter at kommunen samarbeider med råd for personer med funksjonsnedsettelse i det videre arbeidet med skolen. Hensynet til universell utforming må ivaretas både i bygningsmassen til skolen og i utearealene.

I fagfornyelsen legges det vekt på mer praktisk læring i fagene, og de praktisk-estetiske fagene blir trukket frem som fag som stimulerer til kreative læringsformer. Det er viktig at romprogrammet til den nye skolen tar innover seg at skolen er i endring og hvilke behov en moderne og fremtidsrettet skole har.

I et folkehelseperspektiv er det ønskelig at flere barn går til skolen. Dette må det tilrettelegges for ved blant annet gode gang- og sykkelstier. Det er også et behov for parkeringsplasser til ansatte og foreldre/samarbeidspartnere som skal på møter i løpet av skoledagen.

Med vennlig hilsen
for Utdanningsforbundet Halden

Mari O. Bjerke
lokallagsleder

Fra: Utdanningsforbundet Halden[post@Halden.utdanningsforbundet.no]

Dato: 10.02.2020 14:41:07

Til: postmottak

Tittel: Innspill til Detaljregulering for Os-Rødsberg

Vedlagt er innspill fra Utdanningsforbundet Halden.

Med vennlig hilsen

Mari O. Bjerke

lokallagsleder, Utdanningsforbundet Halden

telefon 69174590/90751654

Tordenskjolds gate 1, 1776 Halden

Statens vegvesen

Halden kommune
Postboks 150
1751 HALDEN

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Jan Antonsen / 95022740

Vår referanse:
20/25374-2

Deres referanse:
2019/5938-3

Vår dato:
11.02.2020

Merknader ved varsel om oppstart av planarbeid – detaljreguleringsplan for Os-Rødsberg – planID G-728 – Halden kommune

Vi viser til brev av 19. januar 2020 fra Halden kommune med varsel om ovennevnte planarbeider. Frist for innspill er 23. februar 2020.

Hensikten med planarbeidet er å tilrettelegge for barneskole, idrettsarena og basishall i sentrum. Man skal også vurdere muligheten for å inkludere ungdomsskole i fremtiden. Planen skal erstatte reguleringsplan vedtatt 3. september 2019 for 1-10-skole og idrettsarena. Planen ble opphevet 14. november 2019.

Statens vegvesens ansvar

Statens vegvesen er vegadministrasjon for riksveger. Dette innebærer at vi har ansvaret for å planlegge, utvikle, drifte og vedlikeholde riksvegene på en best mulig måte for brukerne og samfunnet for øvrig. Samtidig er vi et fagorgan med sektoransvar på vegne av Samferdselsdepartementet. Gjennom sektoransvaret skal vi bidra til oppfølging av statlig politikk på det offentlige vegnettet og ivareta hensyn som trafiksikkerhet, kollektivtrafikk, gåing, sykling, luft, støy og universell utforming i områder hvor andre enn staten har myndighet.

Innspill som fagorgan med sektoransvar

Konsekvensutredning

Kommunen har vurdert tiltaket til ikke å utløse direkte krav om konsekvensutredning etter § 6 i forskriften, men en rekke temaer vil bli konsekvensutredet i planarbeidet uten planprogram eller KU-melding

Trafiksikkerhet

Det er positivt at skole og idrettshall planlegges i Halden sentrum. Det medfører kortere reiseveg for flest mulig i skolekretsen. For at den kortere reiseveien skal føre til mindre biltrafikk, er det avgjørende at både barn og foreldre skal oppleve det sikkert at barn går eller

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Skoggata 19
1530 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

sykler til skolen på egenhånd. For å oppnå dette er det svært viktig at trafikksikkerheten ivaretas både på reiseruten og i skoleområdet.

Samtidig bør det utvikles gode interne trafikksystem for å hindre farlige situasjoner. Dette gjelder også for anleggsperioden. Mye trafikanter må gis et sikkert tilbud i anleggsfasen, og det må sikres tilfredsstillende siktforhold i krysningspunkter mellom anleggstrafikk og gående og syklende.

Vi anbefaler at varelevering og renovasjon legges utenom skolegården. Det er for å ivareta trafikksikkerheten internt i skoleområdet. Store kjøretøy og rygging av disse er en betydelig sikkerhetsrisiko for gående og syklende, og i enda større grad for unge trafikanter.

Bilfri sone

Vi mener Os skole bør utformes slik at miljøet rundt skolen blir bilfritt. Vi ønsker en «Hjertesone» rundt skolen. En «Hjertesone» er en bilfri sone rundt skolen. Barn som kjøres må slippes av på markerte stopp- og hentesteder utenfor denne sonen. Det skaper trygghet og inspirerer foreldre, elever og skoleledelsen til samarbeid. «Hjertesonene» skal først og fremst sikre trygge og attraktive skoleveier for barn.

Vi anbefaler at en «Hjertesone» og et bilfritt skolemiljø blir lagt til grunn for planleggingen av nye Os skole.

For mer informasjon om «Hjertesoner», følg linken: <https://www.tryggtrafikk.no/skole/hjertesone/>

Syklende

Det er en overordnet nasjonal strategi om å øke andelen syklende. Sykling gir god helse, sykling er bra for miljøet og sykling er god samfunnsøkonomi. For å oppnå dette er det blant annet viktig å etablere sammenhengende hovednett for sykkeltrafikk i byer og tettsteder, herunder å sørge for sikker sykkelparkering.

Planen bør derfor vise hvordan den kan knyttes til rutenettet som inngår i «[Plan for hovednett for sykkeltrafikk i Halden](#)».

Det bør videre tas inn en reguleringsbestemmelse som setter krav til antall sykkelparkeringsplasser, krav om plassering nær inngangsparti, krav til standard ved at plassene skal ha tak og at det skal være mulig å låse fast syklene.

Vi anbefaler at [tiltakskatalogen for transport og miljø](#) benyttes i videre planarbeid for å tilrettelegge for sykkel og gange.

Gående

Statens vegvesen har utarbeidet en nasjonal gåstrategi. Strategien har to hovedmål om at det skal være attraktivt å gå for alle og at flere skal gå mer. Økt gange vil medføre redusert biltrafikk og gi positive helseeffekter. Dette omfatter først og fremst gåing i nærmiljøet der folk

bor og i byer og tettsteder. Det er her flest går i hverdagen og det største potensialet for økt gåing ligger.

Ved riktig utforming av fysiske omgivelser kan man legge til rette for mer gåing, f.eks. vil snarveger (stier, trapper og forbindelser gjennom bebyggelse) fungere som supplement til resten av gangnettet. Snarvegene bidrar til effektive og raskest mulige gangforbindelser. Der en snarveg er hovedløsningen, må denne ha universell utforming.

Vi anbefaler at [tiltakskatalogen for transport og miljø](#) benyttes i videre planarbeid for å tilrettelegge for sykkel og gange.

Universell utforming

Universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven. I § 1-1 heter det at prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Dette betyr at likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse skal fremmes gjennom plan- og bygningslovens system og bestemmelser. Universell utforming er en samfunns kvalitet med særlig betydning for personer med funksjonsnedsettelse, jf. regjeringens [handlingsplan for universell utforming 2015–2019](#). Vi viser også til [likestillings- og diskrimineringsloven](#) som trådte i kraft 1. januar 2018.

Reguleringsplanen må redegjøre for og vise hvordan universell utforming ivaretas, for eksempel skal transportsystemet være universelt utformet. Vi viser til hefte med tips, erfaringer og gode råd knyttet til universell utforming og forslag til reguleringsbestemmelser i rapporten om [universell utforming og reguleringsbestemmelser](#).

Kollektivtrafikk

Det må utredes hvordan planområdet kan betjenes av kollektivtrafikk. Beskrivelsen bør også omfatte gangforbindelser og avstander til relevante stoppesteder. Økt bruk av miljøvennlig transport i byene vil gi bedre bymiljø, klima og framkommelighet. God framkommelighet i byene er viktig for både nærings- og persontransport. Dette gir også synergieffekter i form av bedre folkehelse.

Støy og luft

Støy bidrar til mistriksel og svekket helsetilstand. Støy forstyrrer blant annet nattesøvn og hindrer kommunikasjon, konsentrasjon og læring. Det er påvist at støy kan gi kortvarige fysiologiske forandringer som er typiske for psykisk stress. Helseplager grunnet støy er det miljøproblemet som rammer flest personer i Norge.

Arealplanlegging har stor betydning for luftkvalitet og hvor mange mennesker som berøres av luftforurensning. I framtidens bærekraftige byer vil vi bo tettere, samtidig som vi må sørge for at innbyggerne ikke utsettes for helseskadelig luftforurensning. Dårlig luftkvalitet utgjør et betydelig helseproblem i mange norske kommuner. Noen dager er det så mye svevestøv og NO₂ i lufta at astmatikere må holde seg inne. Planlegging etter plan- og bygningsloven har stor betydning for hvordan luftkvaliteten vil være i fremtiden og hvem som vil berøres av forurensningen.

Vi forutsetter at Klima- og miljødepartementets retningslinjer for behandling av støy (T-1442/2016, tabell 3) og luftkvalitet (T-1520) i arealplanlegging legges til grunn for planarbeidet.

Deler av planområdet på østsiden av fylkesveg 220 ligger i gul støysone. Denne støysonen strekker seg mellom 20 og 100 meter inn i planområdet fra senter av fylkesveg 22. Det vil være en fordel om klasserom ikke legges med vindu direkte ut mot fylkesvegen. Et mulig tiltak er å legge noe annen bygningsmasse som buffer mellom klasseromsbygningen og fylkesvegen, eventuelt at klasserommene har vindu i en annen retning.

Det er behov for å utrede luftkvaliteten når det er snakk om å bygge følsom bebyggelse nær trafikkerte veger. Utredningen skal vise hvordan luftforurensingen i planområdet er for dagens situasjon, med utbredelse av røde og gule soner for PM10 og NO2 i henhold til retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging, T-1520. Det bør også komme frem hvordan planlagt bebyggelse blir liggende i forhold til de beregnede luftsonene. Utredningen skal tilsvarende vise hvordan luftforurensningen vil være i framtidig situasjon (framskrevet trafikk 10–20 år fram i tid) og hvordan ny planlagt bebyggelse blir liggende i forhold til gule/røde soner. Utredningen bør også knyttes opp mot grenseverdiene i forurensningsforskriften, som er juridisk bindende.

Utredningen skal foreslå avbøtende tiltak dersom ny bebyggelse vil ligge i områder med høye verdier. En faglig utredning må inneholde dokumentasjon av beregningsverktøy/metode, inngangsdata og usikkerheter.

Byggene må prosjekteres og planlegges slik at tilfredsstillende luftkvalitet oppnås, spesielt gjelder dette uteoppholdsarealene. Det må legges vekt på godt inneklima for å redusere den totale belastningen. Friskluftinntak bør vende bort fra veg.

Avkjørsler

Kryss og avkjørsler bør utformes (geometri og sikt) iht. Statens vegvesens håndbok [N100](#) Veg- og gateutforming, kapittel E.1. Siktkrav i kryss og avkjørsler defineres som sikttrekanten, se for eksempel kapittel E.1.1.5 i håndbok N100. Disse tegnes inn (og målsettes) i alle kryss og avkjørsler. Den delen av sikttrekanten som eventuelt kommer utenfor areal regulert til vegformål, reguleres som hensynssone (sikringssone H140).

I tillegg bør det tas inn en bestemmelse om at det innenfor sikttrekanten ikke skal være eventuelle sikthindringer (som for eksempel vegetasjon eller snø) som er høyere enn 0,5 m over kjørebanelnivå. Enkeltelement som trær, stolper eller liknende som ikke er sikthindrende, kan stå innenfor sikttrekanten.

Trafikkanalyse

Det bør gjennomføres en trafikkanalyse for å utrede trafikale konsekvenser med tanke på dimensjonering og valg av løsninger. Analysen bør omfatte vurdering av trafiksikkerhet og

trafikkavvikling i kryss og avkjørsler. Trafikkanalysen gir også grunnlag for vurdering av fremtidige støyforhold.

Statens vegvesen Transport og samfunn
Med hilsen

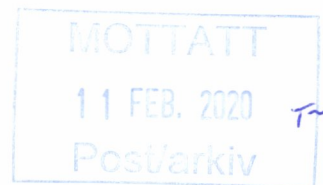
Anders O. T. Hagerup
seksjonsleder

Jan Antonsen
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 MOSS
VIKEN FYLKESKOMMUNE, Postboks 220, 1702 SARPSBORG

19/5938

Busterudgata Vest Borettslag,
Niels Stubs gate 6, 1776 Halden.
E-mail: bustvest@halden.net

Halden kommune. Plan.

Postboks 150

1751 Halden

E-mail: postmottak@halden.kommune.no

Halden, 06.02.2020

Ref.: Innspill til Detaljregulering for Os - Rødsberg
Deres ref. 2919/5938-3. Arkivkode 100.

Vi refererer til ovennevnte sak og Kunngjøring-Varsel datert 19.01.20.
Styret har mottatt og behandlet ovennevnte og har følgende kommentarer:

Brevets side 2, pkt 1 –

Dersom det er hensiktsmessig at ungdomsskoletrinnene ved Rødsberg også skal benytte idrettsanlegget i undervisningssammenheng, vil kommunen sikre trafiksikker og effektiv adkomst. Dette kan innebære å regulere gangveier mellom Rødsberg og Os.

For vårt nærmiljø har Styret forholdt seg til de rødskraverte feltene som tydeligst ble vist i HA. Der fremkom at det kan være ønskelig å føre en ny gangvei opp langs vårt borettslags vestre fasade med terrasser, delvis over vårt nyrestaurerte uteområde, deretter helt inntil husveggen på Hus 14 for så til slutt å svinge inn ved husets øverste del. Dvs. *helt inntil husveggen*, under folks vinduer og gjennom HC-plassene (med tilgang til strømkontakter) og tvers over vår private parkeringsplass.

I den anledning er vårt synspunkt følgende:

Først og fremst er vi selv sagt enige i at ungdommen får grei adkomst mellom skolene og likeledes er vi innforstått med at å bo i byen naturlig nok medfører en del støy. For BGV da i all vesentlighet mot Busterudgata.

Hvilket vi har tatt konsekvensen av og nylig der satt inn støydempende vinduer. Det hjelper en del. Vestsiden hadde et annet behov og fikk varmedempende. Dog, intet kan redusere lyden av barne-/ungdomsflokker på sin vei gjennom et område og her ville dette bli svært tett på beboernes terrasser.

I tillegg må det nevnes at i Arbeidergata (vest for bygningsmassen) er det 8 stk garasjer tilhørende Wærns gate, som har utkjøring direkte ut i Arbeidergata, samt 6 stk egne parkeringsplasser, som også er i direkte tilknytning ut i tiltenkt trase. Vi har all inn- og utflytning for 97 leiligheter inn i samme trase. Alle disse punktene tilsier at tiltenkt økende gjennomgang av gående og syklende ikke er forenlig med det trafikkbilde BGV ønsker, med hensyn på at risikoen til personskader kan øke.

Videre vises til side 3 – Konsekvensutredningens linje 3 og 10:

Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen og forurensning –

En tanke her er at samtidig som skoler og idrett blir godt ivaretatt bør også de eldres behov, trivsel og velferd tas med. Slik BGV i sin tid var tiltenkt og på en fremragende måte ble tilrettelagt for. Med sin beliggenhet, innvendig utforming og ikke minst sine tilbud. Et enklere liv for byens eldre.

Haldens beste eksempel på hvor/hvordan friske, selvhjulpne eldre ønsker å bo. I trygghet for at her kan de fleste klare seg og trives lenge etter at senere hjelpebehov melder seg.

Helt iht kommunens ønsker og plan –

At eldre skal kunne bo hjemme lengst mulig og spare institusjonsplasser. Støy er også kraftig forurensning.

Konklusjon –

BVG er en *sjelden perle* for de 97 boenhetene. *Pga. fasilitetene/mulighetene ute og inne. Kommunens evt. plan om gangveier i denne traséen vil sterkt redusere kvaliteten for BGV's beboere.*

Spesielt de som ikke har mulighet til å komme seg ut til andre steder enn egen terrasse og på grøntanlegget.

Styrets innspill er derfor sterkt å henstille til kommunen om å finne annen, naturlig gangvei for nevnte formål.

Eksempelvis det naturlige i å følge Værnsgate forbi Rema og videre derfra.

Samtidig må tillegges at ingen del av vårt område er eller vil bli til salgs. Vi trenger derimot hver meter vi har av uteområdene for å kunne ivareta gode boforhold og tilrettelagte aktiviteter for en stor, gruppe – **Haldens eldre.**

Vennlig hilsen

Styret i Busterudgata Vest Borettslag

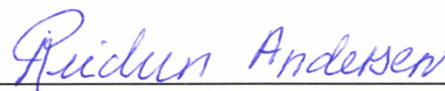
Eli K. Andreassen
Styreleder

Eva-Lill Strøm
Nestleder

Thor-Ole Nilsen
Styremedlem

Reidun Andersen
Styremedlem

HALDEN KOMMUNE
Postboks 150
1751 HALDEN

Dato: 18.02.2020
Saksref: 202000781-2
Deres ref.: 2019/5938-3
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Marit Louise Lindholm
Telefon:
Mobil:
E-post: marit.louise.lindholm@banenor.no

Halden kommune - Kunngjøring - varsel om oppstart av detaljregulering for Os - Rødsberg - Bane NORs uttalelse

Vi viser til varsel om oppstart av planarbeid datert 19.01.2020.

Varslet planavgrensning ligger på nordsiden av Tista om lag 285 meter fra jernbanen.

Planområdet ligger utenfor hensynssone *Jernbane* (H-130 *Sikringssone-byggeforbud bane*) i gjeldende kommunedelplan for Halden sentrum (sentrumsplan for Halden 2017-2029) og berører ikke jernbanens interesser. Bane NOR har ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Peder Vold
fung. sjef, Planforvaltning
Planavdelingen

Marit Louise Lindholm
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Fra: Hanne Korsvold (Hanne.Korsvold@hafslund.no)

Sendt: 19.02.2020 09:39:29

Til: postmottak

Kopi:

Emne: Uttalelse til varsel om oppstart - OS-RØDSBERG

Vedlegg: Uttalelse til varsel om oppstart detaljregulering - Os-Rødsberg.pdf

Hei,

Vedlagt følger uttalelse fra Hafslund Nett AS til varsel om oppstart av planarbeid – detaljreguleringsplan for Os-Rødsberg.

Med vennlig hilsen

Hanne Korsvold | Studentressurs

Avdeling rettigheter | Elvia AS

E-post: hanne.korsvold@hafslund.no

Elvia AS er det fusjonerte Eidsiva Nett og Hafslund Nett

Les mer på www.elvia.no

Halden kommune
Postboks 150
1751 Halden

Kopi til

UTTALELSE TIL VARSEL OM OPPSTART AV PLANARBEID – DETALJREGULERINGSPLAN FOR OS-RØDSBERG

Hafslund Nett AS («HN») viser til varsel om oppstart av planarbeid – detaljreguleringsplan for Os-Rødsberg i Halden kommune. Høringsfristen er 23. februar 2020 og uttalelsen er dermed innen fristen.

HN har etter energiloven områdekonsesjon i Halden kommune. Dette innebærer at nettselskapet etablerer og drifter strømnettet i kommunen (høyspent og lavspent fordelingsnett).

1 Elektriske anlegg i planområdet - Anlegg etablert etter områdekonsesjon (normalt distribusjonsnett)

HN har elektriske anlegg innenfor planområdet. Planforslaget må ta høyde for og hensyn til de anlegg som det er nødvendig for nettselskapet å drifte og etablere. Det er også viktig at det ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til nettselskapet sine anlegg.

Anlegg med spenning til og med 22 kV inngår i distribusjonsnettet for elektrisk energi og er bygget i medhold av områdekonsesjon.

1.1 Eksisterende høyspenningskabler

HN har høyspenningskabler innenfor planområdet. Normalt kan det iverksettes tiltak (inkludert planting av trær) så nært inntil kabelgrøften som 1 meter målt horisontalt fra kabelgrøftens ytterkant. Det er imidlertid viktig at fremtidig tilkomst til kabelgrøftene ikke hindres, og det må heller ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører endring av overdekningen over kabler.

For å få lokalisert kabelens omtrentlige plassering i terrenget, må det bestille kabelpåvisning. Forespørsel om kabelpåvisning rettes til Geomatikk, tlf: 09146

1.2 Behov for ny nettstasjon – samt forhold til eksisterende nettstasjoner (frittliggende og rom i bygg).

HN har flere nettstasjoner etablert som frittliggende kiosker innenfor planområdet. Det er viktig at disse blir tatt hensyn til i videre planarbeid.

- NS Q0602 (frittliggende) på gnr./bnr. 66/590
- NS Q0601 (frittliggende) på gnr./bnr. 66/586
- NS Q0607 (frittliggende) på gnr./bnr. 66/473
- NS Q0597 (rom i bygg) på gnr./bnr. 66/835
- NS Q0612 (frittliggende) på gnr./bnr. 66/113
- NS Q0598 (frittliggende) på gnr./bnr. 66/113
- NS Q0608 (rom i bygg) på gnr./bnr. 62/202

For å sikre strøm til ny bebyggelse, kan det bli behov for å sette av arealer til å etablere en ny nettstasjon innenfor planavgrensningen. Dette er avhengige av effektbehovet til planområdet, og

nettselskapet ber om at forslagsstiller oppgir hvilket effektbehov planområdet har.

Arealet som avsettes i planen til frittliggende nettstasjon må være av en slik størrelse at det er plass og adkomst til nettstasjonen med kranbil (med støttebein). Dette innebærer at det kan bli behov for et areal på inntil 35 kvm (ca. 5,5 m x 6,5 m). Nettstasjonen skal stå minst 5 meter fra bygning med brennbare overflater, og avstanden gjelder også til terrasser og lignende brennbare utstikk som er direkte knyttet til bygget. Av hensyn til blant annet trafiksikkerheten ønskes frittliggende nettstasjoner plassert minimum tre meter fra veikant og utenfor veiens frisisiktsoner. Fortau, gang- og sykkelvei regnes også som veikant. For å sikre en optimal strømforsyning, ønskes nettstasjonen plassert sentralt i planområdet. Av hensyn til blant annet akustisk støy, anbefaler nettselskapet at ny nettstasjon plasseres minimum 10 meter fra ny bebyggelse.

HN ser at det ofte ikke blir tatt hensyn til avstandskravene når nye bygninger planlegges og oppføres. Dette skaper problemer både for grunneiere og for nettselskapet. Det er derfor viktig å synliggjøre byggegrenser mot nettstasjoner i reguleringsbestemmelsene.

Dersom reguleringsplanen ikke har satt av areal til nettstasjon, ber nettselskapet om at følgende presiseres i planbestemmelsene:

- Nettstasjoner tillates oppført inntil 1 m fra eiendomsgrense og at det generelt er 5 m byggegrense rundt nettstasjoner.
- Nettstasjoner tillates oppført også utenfor regulerte byggegrenser og kommer i tillegg til tillatt utnyttelsesgrad.

Nettstasjoner kan også etableres i egne rom i bygg. Størrelsen på rommet må være minimum 16 kvm, og ingen vegg må være kortere enn 4 meter. Rommet må være i første etasje, og det stilles særskilte krav til direkte adkomst, utforming av rommet og ventilasjon m.v.

1.3 Kostnader med tiltak i strømmettet og omlegging/flytting

Den eller de som utløser tiltak i strømforsyningsnettet, både flytting, nyanlegg og forsterkning, må som hovedregel dekke kostnadene med tiltaket. Kostnadene inkluderer eventuelle kostnader til erverv av nye stedsevarige (evigvarende) bruksrettigheter.

Det er viktig at det planlegges slik at ny bebyggelse og anlegg ikke kommer i konflikt med nettselskapet sine anlegg, dette gjelder særlig høyspenningsanlegg. Dersom planen forutsetter at eksisterende høyspenningsanlegg må flyttes eller legges om, må det settes av arealer til nye traseer og/eller nettstasjon(er). Nye traseer må gis rettigheter med minst like gode vilkår som det nettselskapet har til de eksisterende traseene/nettstasjonen.

2 Andre forhold

2.1 Kart

Det er ikke vedlagt kart til uttalelsen. For kart over nettselskapet sine anlegg, kan det tas kontakt med Geomatikk, se <https://gravemelding.no/tjenester/kart-for-prosjektering>.

2.2 Inntegning på plankart

Nettselskapet gjør oppmerksom på at spenningsnivået for ledningsanleggene *ikke* må påføres i planen, herunder plankartet. Kraftledninger skal på kart ha en enhetlig utforming, uavhengig av spenningsnivå og eventuelle fysiske forskjeller. Parallelle ledninger som går i samme trasé, skal tegnes som én ledning. Høyspenningskabler under bakken tegnes ikke inn på kartet. Selskapet viser i denne sammenheng til Forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (beredskapsforskriften) § 6-2, og NVEs *Veiledning til forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen*, pkt. 6.2.9.

Arealer som i fremtiden skal brukes til frittliggende nettstasjoner avsettes i planen til arealformål bebyggelse og anlegg, underformål «Andre typer bebyggelse og anlegg», energianlegg kode 1510, jfr. vedlegg I til kart- og planforskriften.

2.3 Annet

HN ønsker at utbygger tar kontakt i god tid før utbygging for å avklare hvordan ny bebyggelse skal forsynes med elektrisk strøm samt planlegge nye elektriske anlegg.

Dersom det skulle være noen spørsmål til uttalelsen ber vi om at disse rettes skriftlig.

Alle tekniske spørsmål må rettes til firmapost@hafslundnett.no da disse skal behandles av en annen avdeling i Hafslund Nett.

Med hilsen
Hafslund Nett AS

A handwritten signature in blue ink that reads "Hanne Korsvold".

Hanne Korsvold
Avdeling rettigheter

Halden kommune
Postboks 150
1751 HALDEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Carl Henrik Jensen, 69247049

Halden - innspill til varslet oppstart av detaljregulering for Os - Rødsberg

Vi viser til deres oversendelse datert 19.01.2020 med varslet oppstart av detaljregulering for Os-Rødsberg.

Bakgrunn

Det fremgår av varselet at formålet med planarbeidet er å tilrettelegge for barneskole, idrettsarena og basishall i sentrum, samt å vurdere mulighetene for å inkludere ungdomsskole i fremtiden. Planen skal erstatte den reguleringsplan som ble utarbeidet for 1-10 skole og idrettsarena (vedtatt 03.09.2019). Planområdet har et areal på ca. 130 dekar. Kommunen har vurdert at planforslaget vil kreve konsekvensutredning, men uten krav om planprogram.

Fylkesmannens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, samfunnssikkerhet, samt barn og unges interesser. Fylkesmannen skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Fylkesmannens innspill

Det fremgår av varselet at deler av planområdet vil bli detaljregulert, mens det kan bli aktuelt å «flateregulere» andre deler av området. Kommunen ønsker å detaljregulere for idrettsarena raskest mulig, mens man for skolen ønsker en mer omfattende medvirkningsprosess.

Det ovennevnte gjør det uklart om kommunen egentlig har ment å varsle oppstart av en områderegulering, jf. plan- og bygningsloven § 12-2. Det er ikke adgang til å stille krav om ny detaljregulering som vilkår for utbygging i en detaljregulering. Det er imidlertid mulig at en områderegulering, eller deler av den, er såpass detaljert at det ikke er behov for videre detaljregulering før byggesaksbehandling.

Kommunen bør med bakgrunn i dette også vurdere om det er krav om planprogram, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 6 a).

Vi regner med at planarbeidet i nødvendig grad samordnes med varslet oppstart av detaljregulering for Os gravlund. Vi viser til vårt innspill der vedrørende tidligere fylling, nordøst i varslet planområde for *denne* reguleringsplanen. Vi ber også kommunen vurdere mulighet for åpning av Schultzebekken eller deler av denne.

Hensyn til barn og unge

Kommunen bør organisere planprosessen slik at ulike grupper av barn og unge selv gis anledning til å delta, jf. rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen punkt 4 d. Disse føringene har også forankring i plan- og bygningslovens formål § 1-1 og i § 5-1 om medvirkning. Vi viser videre til «Sjumilssteget», som skal bidra til at kommunene tar i bruk FNs barnekonvensjon i det daglige arbeidet.

For å sikre reell medvirkning er må barn og unge bli trukket med tidlig i planprosessen. Ny [Veileder om barn og unge i plan og byggesak](#) trekker blant annet fram dette med tidlig involvering. Voksne som skal ivareta barn og unges interesser i planleggingen skal også gis anledning til å fremme synspunkter, men dette bør ikke komme som en erstatning for barn og unges mulighet for å delta og uttale seg.

Vi mener det bør være et særlig søkelys på medvirkning ved plassering og utforming av utearealene, slik at disse fremstår som interessante og trygge både i skoletiden og på fritiden. Det bør blant annet vurderes ulike alternativer til utforming, eventuelt også plassering av utearealene, slik at dette kan danne grunnlag for synspunkter fra elevene.

Den generelle anbefalingen er 50 m² uteareal pr. elev. I tilfeller hvor man går ned på uteareal pr. elev mener vi det er viktig å kompensere med tilsvarende økt kvalitet. Dette må også sikres gjennom reguleringsplanens juridiske rammer.

Støy og luftkvalitet

Deler av planområdet er utsatt for støy fra fv. 22. I henhold til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) er gul støysone en vurderingssone hvor kommunene bør vise varsomhet med å tillate etablering av nye skoler. I utgangspunktet bør slik skolebebyggelse bare tillates dersom man gjennom avbøtende tiltak tilfredsstiller grenseverdiene i tabell 3. Kontorer kan tillates dersom krav til innendørs støynivå er tilfredsstilt. Med bakgrunn i dette bør det blant annet gjøres konkrete vurderinger hvor blant annet klasserom legges mot «stille side», mens mindre støyfølsomme bruksformål eventuelt kan legges mot veien.

Vi forutsetter at støynivået i planområdet utredes med bruk av prognoser for veitrafikk minst 10-20 år fram i tid og at støynivåene på fasader og utearealer dokumenteres. Videre må avbøtende tiltak foreslås, effektene vises og gjennomføring sikres i reguleringsplanen. Vi anbefaler bruk av støyfaglig kompetanse ved utforming av reguleringsbestemmelser om støy.

Av hensyn til beboerne i området bør det vurderes utarbeidet reguleringsbestemmelser om støy i bygg- og anleggsfasen, jf. retningslinjene for begrensnings av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet i T-1442/2016.

Vi viser tilsvarende til retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (T-1520) og de anbefalte grenseverdiene i tabell 1. Det må også tas høyde for at det kan være samspilleffekter mellom støy og luftforurensning som øker plagen/helserisikoen.

Overvann

Det må i planleggingen tas høyde for et framtidig klima med antatt mer intense nedbørsperioder, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Dersom det for eksempel er eller kan bli overvannsproblemer i området eller i naboområdene finnes det eksempler hvor man har benyttet nedsenkede balløkker/lekeareal osv. som «oversvømmelsesareal» for å håndtere overvann i perioder med intens nedbør. Dette vil også bidra til å skåne kapasiteten på overvannsnett, som i slike nedbørsperioder vil være presset. Åpning av bekker kan også bedre overvannskapasiteten. Viser til NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder. Vi anbefaler Norges vassdrags- og energidirektorats [nettside om urbanhydrologi](#) og Miljødirektoratets veiledning [Hvordan ta hensyn til klimaendringer i plan?](#).

Arealeffektivitet og parkering

Parkeringsdekningen bør begrenses med juridiske bestemmelser, som et bidrag til å følge opp målsetningene om større bruk av kollektiv, sykkel og gange, og mindre biltrafikk. Av hensyn til arealeffektivitet bør den parkeringsdekning det eventuelt legges opp til, om mulig, skje under bakkenivå eller i bygninger. Parkeringsdekningen, og særlig ved arrangementer og lignende, må også vurderes med hensyn til hva som finnes i nærområdet og sentrum for øvrig. Det bør legges opp til gode adkomstmuligheter for syklende og gående.

Samfunnssikkerhet

Vi anbefaler Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps veileder Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging (2017).

Grunnforurensning

Det er i området flere lokaliteter med forurenset grunn eller mistanke om forurenset grunn, jf. databasen Grunnforurensning: <https://grunnforurensning.miljodirektoratet.no/>. Vi viser for øvrig til kommunens myndighet i forurensningsforskriften kapittel 2.

Øvrige statlige planretningslinjer ser ut til å være relevante føringer for planarbeidet:

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014).
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994).

Videre viser vi til [Fylkesmannens forventningsbrev til kommune for 2020](#) av 29.01.2020 og [Fylkesmannen i Oslo og Vikens forventninger til kommunal arealplanlegging 2019-2020](#) av 14.11.2019. Vi anbefaler også nettsidene www.planlegging.no og www.miljostatus.no.

Vi vil komme tilbake til saken når planen er på offentlig ettersyn, og vurdere om de nasjonale og regionale hensynene er fulgt opp.

Med hilsen

Geir Sørmoen (e.f.)
seniorrådgiver

Carl Henrik Jensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til:

Viken fylkeskommune	Postboks 220	1702 SARPSBORG
Statens vegvesen region øst	Postboks 1010 Nordre Ål	2605 LILLEHAMMER

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Halden kommune
Postboks 150
1751 HALDEN

Vår dato: 19.02.2020
Vår ref.: 202001019-2
Arkiv: 323
Deres dato: 21.01.2020
Deres ref.: 2019/5938-3

Saksbehandler:
Torleiv Yli Myre

NVEs innspill ved varsel om oppstart - Detaljreguleringsplan for området Os - Rødsberg, Halden kommune, Viken

Vi viser til varsel om oppstart datert 21.01.2020. Vi viser også til tidligere korrespondanse ifm. reguleringsplan for *Os oppvekstsenter - Os skole og idrettshall*.

Konkret innspill flomfare

NVE har gjennom reguleringsplan for *Os oppvekstsenter - Os skole og idrettshall* blitt kjent med at planområdet berører bekken som er lagt i kulvert ned til Tista. NVE fremmet i sin tid innsigelse til reguleringsplanen for *Os oppvekstsenter - Os skole og idrettshall*. Innsigelsen ble senere trukket bl.a. fordi det ble dokumentert at en ev. tilstopping av kulverten ikke ville føre til at planområdet for *Os oppvekstsenter - Os skole og idrettshall* ville bli utsatt for flom. Det ble i den sammenheng vurdert at vannet ville følge FV220 forbi planområdet og ikke kunne medføre flomskader i planområdet. Det ble derfor ikke gjort noen vurderinger av hvordan flomvann trygt skulle ledes ut i Tista dersom kulverten gikk tett i en flomsituasjon.

Deler av planområdet *Os-Rødsberg* vil ut fra dette være flomutsatt. Det må derfor gjøres nærmere flomvurderinger av bekken i Osdalen/Shultzedalen. Konkret må kapasiteten og tilstanden til kulverten vurderes. Faren for tilstopping og kollaps er helt sentralt. Det er heller ikke anledning i regelverket til å basere ny utbygging på organisatoriske tiltak (sikkerheten mht. flom for ny skole/idrettshall kan for eksempel ikke basere seg på at kommunen i må sende ut personell/utstyr for å holde inntaket til kulverten åpen i en flomsituasjon). NVE anbefaler derfor at det gjennomføres nærmere undersøkelser av kapasitet i vassdraget og tilstand på kulverten ut fra sikkerhetskravet i byggeteknisk forskrift (TEK17) § 7-2. Sikkerhetsnivået for skole- og idrettsbygg er sikkerhet mot 200-årsflom.

NVE er kjent med at kommunen har satt i gang et arbeid med å kartlegge dette vassdraget på overordnet nivå. Men vi er usikre på om dette arbeidet vil svare ut sikkerhetskravene for flom i TEK17.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Generelt innspill NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjon- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven. Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.

NVEs generelle innspill ved planoppstart

Flom, erosjon, skred og overvann

God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom, overvann, erosjon og skred. Pågående klimaendringer vil øke risikoen for disse faretypene. Plan- og bygningsloven og byggt teknisk forskrift (TEK17) setter tydelige krav til sikkerhet mot flom, erosjon og skred ved planlegging og utbygging. På reguleringsplannivå vil det ofte være behov for en detaljert fagkyndig utredning av faren.

Utbygging i nedbørfeltet gir økt andel tette flater. Dette bidrar til raskere avrenning og større mengder vann på terrengoverflaten. Økningen kan føre til oversvømmelser i byggeområdene og flom i vassdragene. Det er viktig å være oppmerksom på at ny utbygging også kan blokkere avrenningen ovenfra, som igjen kan føre til skader på selve bygget eller lede overvannet i uønsket retning. Dersom omgivelsene og/eller resipienten ikke har kapasitet til å ta imot økt avrenning, må det planlegges kompensierende tiltak i nedbørfeltet. Klimaendringenes påvirkning på avrenningen i byggeområdene må avklares. Dette må gjøres tidlig i planprosessen slik at det blir satt av tilstrekkelig areal før bygninger og infrastruktur planlegges. Se ellers informasjon om overvann på www.nve.no/hydrologi/urbanhydrologi.

Vassdrag- og grunnvannstiltak

Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Hvis det er behov for at NVE gjør en konsesjonspliktutredning av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at dette kommer klart frem av oversendelsesbrev. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen.

Energianlegg

Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig.

Ved oppstart av planarbeidet anbefaler vi å bruke følgende veiledere og verktøy:

- [NVEs karttjenester](#) viser informasjon om flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg.
- [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#) beskriver hvordan interessene bør ivaretas i planen, slik at en unngår innsigelse.
- [NVEs retningslinje 2/2011 Flaum- og skredfare i arealplaner](#) beskriver hvilke flom- og skredprosesser som kan utgjøre fare, og hvordan disse farene bør utredes og innarbeides i planen.

- [NVEs sjekkliste for reguleringsplan](#) er et nyttig verktøy, for å sikre at alle relevante saksområder er vurdert og godt nok dokumentert.
- www.miljokommune.no gir nyttige tips om overvannshåndtering i arealplanlegging.
- Klimaprofilene
<https://klimaservicesenter.no/faces/mobile/article.xhtml?uri=klimaservicesenteret/klimaprofiler>
- Statlig planretningslinje klimatilpasning <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469>
- For vurdering av overvann kan også følgende publikasjoner fra Norsk Vann være aktuelle. Norsk Vanns veileder A162 – «Veiledning i klimatilpasset overvannshåndtering» og Norsk Vanns rapport B22 - «Vann og avløp i arealplanlegging og byggesaksbehandling», <https://www.norskvann.no/index.php/kompetanse/va-bokhandelen>.
- Flere nyttige veiledere og verktøy finnes på www.nve.no/arealplan.

Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn.

NVE legger til grunn at kommunen vurderer om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt. Vi ber om at alle plandokumenter sendes elektronisk til ro@nve.no.

NVE vil prioritere å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Dette fremgår av [brev til kommunene 29.09.2017 om NVEs bistand og verktøy i arealplanleggingen](#). Vi ber derfor om at det skrives tydelig i oversendelsesbrevet til NVE hva en eventuelt ønsker konkret bistand til i den enkelte saken.

Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.

Med hilsen

Toril Hofshagen
regionsjef

Torleiv Yli Myre
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN

Fra: Synnøve A.[s.aldenhamn@hotmail.com]
Dato: 23.01.2020 21:53:50
Til: postmottak
Tittel: Innspill til detaljregulering for Os og Rødsberg

Hei

Jeg bor i sentrum med min datter som er skolestarter til høsten.

Jeg er bekymret over de steile holdningene til Haldens innbyggere når det kommer til hvorvidt vi skal beholde den gamle bygningen OS Skole eller rive.

Jeg ønsker å presisere at vi er en av landets flotteste empire byer, med en lang og flott historie der vår arkitektur i byen gjenspeiler og forteller denne historien.

Jeg ønsker selv å bevare OS Skole, men er samtidig også opptatt av det fysiske miljøet som jo blir kritisert ved gamle OS Skole. Mugg og råte osv.

Jeg har en løsning, der begge sider i denne saken blir hørt. Ett kompromiss der vi møtes på midten. Og dette har blitt gjort mange steder ellers i verden.

Jeg snakker om det som på engelsk kalles Facadism.

Bevar Os Skole sin fasade.

Ta vare på de flotte granitt trappene innad i bygget og integrert dem i en ny bygning.

Kanskje det ikke blir en ny trapp. Kanskje de kan brukes som krakker /sittegruppe både utendørs og innendørs.

Ved å bevare fasaden så ivaretar vi bygningens og byens historie. Ved å rive resten så den får en ny og moderne innside så vi løser problemet med inneklime.

Kanskje de steile partene kan møtes i ett slikt kompromiss.

Jeg legger ved bilder av bygninger andre steder her i verden der gammelt og nytt har blitt fusjonert sammen.

Mvh Synnøve Aldenhamn

Sendt fra min Samsung Galaxy-smarttelefon.

HALDEN KOMMUNE
Postboks 150
1751 HALDEN

Vår ref.: 42424/2020 - 2020/79452

Deres ref.:

Dato: 03.03.2020

Halden kommune – innspill – varsel om oppstart av detaljregulering for Os – Rødsberg

Viken fylkeskommune viser til oversendelse datert 19.01.2020 med frist for innspill 23.02.2020. Vi har fått utsatt frist til 3.3.2020.

Hensikten med planen er å legge til rette for utvikling av området Os- Rødsberg med endrede valg og forutsetninger siden detaljregulering for Os skole og idrettsarena var til behandling i 2019.

Reguleringsplanarbeidet skal svare ut ulike vedtak i kommunestyret i Halden 14.11.2019 og 19.12.2019. Det er føringer for at Os skole skal utbygges og totalrenoveres som en moderne og universelt utformet 1-7- skole. Det skal også sikres tilstrekkelig uteareal på bakkeplan. Det er også lagt føringer for idrettshall.

Planområdet omfatter både Os og Rødsberg skoler i tillegg til boligområder, offentlige bygg, naturområder, hensynssoner for kulturmiljø og offentlig veggrunn.

Rødsberg inngår i planområdet for å gi trafiksikker og effektiv adkomst dersom ungdomstrinnet skal benytte idrettshallen. Idrettsanlegget er planlagt i Os- området, men det er ønske om å se på nye muligheter for plassering. Det er forventet at planområdet reduseres i løpet av planprosessen. Deler av planområdet vil detaljreguleres (idrettsanlegget), mens det kan bli aktuelt å flateregulere med arealformål og byggehøyder på andre deler (skolen).

Planarbeidet for Os gravlund overlapper delvis planområdet, og disse to planene skal sees i sammenheng.

Varsel om oppstart

Østfold fylkeskommune ga innspill ved varsel om oppstart av planarbeid for Os oppvekstsenter den 22.03.2018. Vi la der vekt på kulturmiljøene ved Os, barn og unge. De opprinnelige forutsetningene fra varsel om oppstart av detaljregulering for Os skole ble endret før offentlig ettersyn.

Kommunen ber om at innspill som ble sendt til det foregående planarbeidet sendes på nytt dersom det fortsatt er av relevans, og opprinnelige temaer ligger på slutten av dette innspillet.

Østfold fylkeskommune ved fylkesrådmannen fremmet innsigelse til planen for Os skole på bakgrunn av utilstrekkelig størrelse på utearealer den 20.06.2019. Samtidig hadde vi mange betenkeligheter til prosjektet, blant annet tilrettelegging for orienterings- og

PLAN Avdeling for kommunale planer

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

bevegelseshemmede. Innsigelse til Os skole og idrettshall ble trukket politisk i fylkesutvalget den 29.08.2019, mot fylkesrådmannens anbefaling.

Nytt varsel om oppstart og konsekvensutredning

Varslet virker å i større grad ivareta de hensyn som skal tas i det videre planarbeidet, og planområdet er utvidet for å kunne se området i sammenheng.

Kommunen vurderer at tiltaket ikke direkte utløser *krav* om konsekvensutredning, men skal vurderes etter kriteriene i § 10. Det foreslås utarbeiding av konsekvensutredning av planen, uten planprogram eller KU- melding. Alternativvurderingene vil ikke omfatte alternative lokalisering, men i forhold til funksjoner innenfor området og eventuelle avbøtende tiltak eller variasjoner som begrenser negative konsekvenser. Vurderingene skal sees i sammenheng med omkringliggende områder.

Det skal gjennomføres alternativvurderinger i forhold til temaene:

- Uteoppholdsareal
- Universell utforming
- Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen
- Kriminalitetsforebygging
- Stedstilpasning/landskapstilpasning
- Transportbehov og trafikk
- Kulturminner og kulturmiljø
- Arealbruk
- Nærings og samfunnsinteresser
- Forurensning
- Sikkerhet og beredskap

Viken fylkeskommune er positive til at det nå legges til rette for en grundigere prosess med bredere medvirkning, der ulike hensyn skal veies opp blant annet i en konsekvensutredning.

Planstatus

Planen må forholde seg til fylkesplanen for Østfold fram til det foreligger ny fylkesplan for Viken. Fylkesplanen og andre regionale planer finnes på [Vikens hjemmeside](#) under planlegging.

Vi ber om at det redegjøres for alle overordnede statlige, regionale og kommunale planer, retningslinjer og bestemmelser som kan ha betydning for planområdet og tiltakene. Alle avvik bør synliggjøres, og eventuelle kompenserende tiltak bør framgå og sikres i planen.

Hensynet til automatisk fredete kulturminner:

Det er ikke kjent automatisk fredete kulturminner som har behov for særlig vern i planområdet. Vi ber om at følgende tekst blir tatt inn i reguleringsplanens fellesbestemmelser:

Dersom det under anleggsarbeider treffes på automatisk fredete kulturminner, eksempelvis i form av helleristninger, brent leire, keramikk, flint, groper med trekull og/eller brent stein etc., skal arbeidet øyeblikkelig stanses og Viken fylkeskommune varsles, jf. Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50, (Kulturminneloven) § 8.

Nyere tids kulturminner

Fylkeskommunen har hatt en kulturminnefaglig befaring på planområdet i februar 2020. Uttalelsen gis på grunnlag av innkomne dokumenter, befaring og arkivmateriale.

Innenfor planområdet og/eller i umiddelbar nærhet (influensområde) er det registrerte flere verneverdige kulturminner og kulturmiljøer. Planområdet ligger innenfor Sentrumsplanen for Halden 2015-2027, med vedtatt kart over verneverdig bebyggelse/område, datert 21.01.2015. Fylkesplanen for Østfold «Østfold mot 2050» vedtatt i 2018 inkluderer temakart for kulturmiljø av regional verdi. Størstedelen av planområdet er avmerket som verneverdig kulturmiljø av regional betydning på temakartet. Vi gjøre oppmerksom på at det for tiden pågår et prosjektarbeid i regi av Fylkeskommunen, hvor det utføres en mer detaljert kartlegging av regionalt verneverdige kulturminner/kulturmiljøer/kulturlandskap. Denne oversikten er planlagt ferdigstilt i desember 2020.

Utsnitt fra temakart kulturmiljø, Fylkesplanen

Innenfor planområdet finnes det i dag offentlig bygninger som bl.a. skoler, samt næringsbygg, boligområder, naturområder og offentlig veg og kommunalt restareal. Vi har ikke på varselstadiet kunne gå i detalj på bebyggelsen innenfor planområdet som evt. har verneverdi, men har trukket frem noen sentrale kulturminner i området:

Os allé

Deler av planområdet ligger på Os, nord for bykjernen, som er et område som ble bygget etter reguleringsplan fra 1909. Os ligger på en morenerygg mellom to gamle bekkeløp, og midt på moreneryggen ligger en akse, Os allé, som strekker seg fra byparken i sør til Borgerplassen («Rundingen») i nord med jugendvillaen Skomakerslottet (Villa Solvang, Gimleveien 16), oppført 1911, som et fondmotiv for alléen. Os allé ble anlagt i to etapper, der nordre del ble beplantet i 1911/12 mellom Borgerplassen og Chr. Sindings plass. Nedre del av alléen ble beplantet kort tid etter at Os skole sto ferdig i 1914. Hele alléen består av trerekker med knutekollet lind. Os allé har i dag høy verneverdi fra nordsiden av nyere gangbru i sør over Håkon VIIIs gate og opp til alléen avsluttes med Borgerplassen nedenfor Skomakerslottet.

Gatestrukturen, samt villabebyggelse på Os er i nyklassistisk stil utviklet i perioden 1910-14. I området ved Os allé ligger flere bevaringsverdige bygninger som enten har verneverdi som enkeltobjekt og/eller som del av kulturmiljø, jf. sentrumsplanen kart over verneverdig bebyggelse/området. I vernekartet til sentrumsplan er Os allé avmerket som et *viktig gateløp*. Fylkeskommunen har vurdert at Os allé har regional verneverdi som del av kulturmiljøet.

Os skole

Os skole som ble oppført som pikeskole i 1914 har en sentral plassering i gateløpet i Os allé. Mange byskoler som ble bygget i de første årene etter unionsoppløsningen fikk ofte en relativt

monumental utforming og plassering. Den store skolebygningen oppført i mur over 4 etasjer med et høyt, markant mansardtak med både gavler og valm, ble tegnet av arkitekt Henry Fearnley Coll. Os skole er en svært viktig bygning i Haldens skole- og arkitekturhistorie, og utgjør en felles kulturarv og identitet. I tillegg utgjør bygningen en viktig del av bymiljøet i Os allé.

På vernekartet i sentrumsplan er den gamle skolebygningen avmerket med *meget høy verneverdi som enkelt objekt*. Fylkeskommunen har vurdert at bygningen har høy lokalhistorisk verneverdi som enkeltobjekt, og regional verneverdi som del av kulturmiljøet.

Halden bad

Halden bad ble oppført i 1932 i en nasjonalromantisk stil, men fikk senere murpuss og andre vinduer som gjør at bygningen i dag fremstår med et mer funksjonalistisk preg enn opprinnelig. Badets plassering i Os allé som siste bygning før Håkon VIIIs gate og nyere gangbro, utgjør en viktig del og avslutning av bebyggelsesstrukturen langs gaten i sør.

Rødsberg skole

Skolebygningen og rektorboligen ligger i Karl Johans gate 7A som er vest for området på Os. Bygningene ble tegnet av arkitekt Henrik Thrap-Meyer, og innviet som Den offentlige Høiere Almenskole i 1887. Både skolebygningen og rektorboligen er oppført i nyrenessansestil med bl.a. tårn med pyramidetak/valmtak. Mange byskoler som ble bygget i siste del av 1800-tallet fikk tilnavnet «Skolepalass». I videre planarbeid bør skolens interiører også vurderes, siden disse kan ha høy arkitektonisk verdi og/eller skolehistorisk kildeverdi.

På vernekartet i sentrumsplanen er både skolebygningen og rektorboligen avmerket som *meget høy verneverdi som enkelt objekt*. Fylkeskommunen har vurdert at bygningene har høy regional historisk verneverdi både som enkeltobjekter og som del av et kulturmiljø.

Kulturarv forventer at nye tiltak innenfor planområdet tilpasser seg områdets historiske strukturer, volum, høyder, utformingen og materialer. Det er viktig at de historiske verdiene gjenspeiler seg i reguleringsplanens bestemmelser/kart. Rådsområde kulturarv ber om at det i videre planarbeid utarbeides en tilpasningsbeskrivelse som synliggjør hvordan ny bebyggelse tar hensyn til områdets verneverdier.

Riksantikvaren har utarbeidet en veileder for nye tiltak i historiske bymiljøer som vi anbefaler. <https://www.riksantikvaren.no/Tema/Byer-og-tettsteder/Riksantikvarens-bystrategi>

Kulturarv ber om at det i videre planarbeid

- gjennom konsekvensutredningen for kulturminner og kulturmiljø gis en oversikt over verneverdige kulturminner/kulturmiljø innenfor planområdet.
- vurderes å utvide planområdet til å omfatte Os allé helt opp til Borgerplassen, og at Os allé markeres på plankartet med *hensynssone bevaring kulturmiljø* (H570) fra Borgerplassen til nordsiden av gangbroen i sør over Håkon VIIIs gate, og gis egne bestemmelser som ivaretar verneverdiene.
- legger området/kvartalet som ligger mellom Os allé, Hannibal Sehesteds gate og Rektor Frølichs gate inn som *hensynssone bevaring kulturmiljø* (H570) og gis egne bestemmelser som ivaretar verneverdiene.
- markerer eksisterende Os skole på plankartet med *hensynssone bevaring kulturmiljø* (H570) og gis egne bestemmelser som ivaretar verneverdiene.

- markerer Rødsberg skole og rektorboligen med skolegård på plankartet med *hensynssone bevaring kulturmiljø* (H570) og gis egne bestemmelser som ivaretar verneverdiene.
- utarbeides tilpasningsbeskrivelse for nye tiltak i forhold til eksisterende historiske strukturer og bebyggelse, både med beskrivelser og illustrasjoner.
- tas hensyn til kulturmiljøene som grenser til planområdet, slik som Os gravlund.

Viken fylkeskommune forbeholder seg retten til innsigelse dersom planen legger til rette for løsninger som ikke ivaretar hensyn til kulturminner og kulturmiljøer på en tilfredsstillende måte.

Barn og unge

Det skal tas særlig hensyn til barn og unge i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Vi viser spesielt til Østfolds *Fylkesdelplan barn og unge*. I *kap. 6 om Fysisk planlegging* er det gitt regionale retningslinjer for å prioritere barn og unges interesser i planleggingen. Dette innebærer at kommunene må foreta en grundig behandling av planer og saker som berører barn og unges interesser, og at regionalt nivå følger dette opp. Vi viser også til de rikspolitiske retningslinjene for barn og unges oppvekstsvilkår og retningslinjene i Fylkesplanen for Østfold. Fylkeskommunen er satt til å prioritere hensynet til barn og unge i veiledning og oppfølging av kommunale planer.

Skolegård og idrettsanlegg er en svært viktig del av barn og unges hverdag. Gode utearealer stimulerer til trivsel, motivasjon og læring, samt fysisk aktivitet og sosialisering og derigjennom barnas helse (Helsedirektoratet, 2013). Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler og tilhørende veileder IS.- 2073, Miljø og helse i skolen (2014) vektlegger at «skolens utearealer må være trafiksikre og by på muligheter for fysisk aktivitet, men også sosialt samvær, rekreasjon og hvile». Det anbefales her minimum nettoareal på 50 m² per elev og et samlet minimumsareal på ca. 15 000 m² med tillegg for 25 m² for hver elev over 300.

Så store utearealer er vanskelig å sikre i bysentrum, men vi ber om redegjørelse for uteareal fordelt på forventet maks elevtall, fordelt på ulike alderstrinn. Dersom areal pr. elev reduseres i forhold til anbefalinger, er det ekstra viktig å legge til rette for særdeles gode løsninger med gode solforhold, orientering (sørvendt), le for vind mm. Lekeareal kan også være integrert i bebyggelsen, med klatrevegger tilpasset brukerne, sklier i skråninger og lekeareal over bygninger men kun så fremt de er tilgjengelige for alle. Dersom mangel på areal krever friminutter på ulike tidspunkt som kompenserende tiltak må dette sikres.

Det er viktig at rammer og forutsetninger i planbeskrivelse og illustrasjoner er sikret i plankart og bestemmelser slik at planens juridiske dokumenter blir et godt verktøy i utviklingen av skoleområder og idrettsanlegg. Manglende juridisk sikring av planens intensjoner kan medføre innsigelse. Både mangel på uteareal, samt manglende sikring av kvalitet på uteareal i plankart og bestemmelser, har ført til innsigelse på Os skole tidligere.

Både skoler og idrettshall er viktige for byen og byens befolkning. Det bør derfor legges til rette for sosiale arenaer som uterom, møteplasser og sittesteder, både med og uten tak.

Viken fylkeskommune viser også til *Rapport IS-1130 Skolens utearealer. Om behovet for arealnormer og virkemidler. Utgitt av Sosial- og helsedirektoratet*.

Vi ber om at uttalelse fra barnas talsperson legges ved planen ved offentlig ettersyn.

Universell utforming

Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) sier i kapittel 3, Universell utforming og individuell tilrettelegging, sier at *Offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten har plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner*. Prinsippet om universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven og gjennom plan- og bygningslovens system og bestemmelser skal likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse fremmes. Vi viser også til regjeringens handlingsplan for universell utforming.

Prinsippene om universell utforming skal legges til grunn for planlegging, søknad om tiltak og opparbeiding av bygg og anlegg inkludert adkomst og uteområder. Det skal legges særlig vekt på offentlige bygg og bygg for kommunale selskaper, herunder skoler og barnehager. Ivaretagelse av universell utforming må fremgå av reguleringsbestemmelser og plankart. Alle anlegg for gående og syklende skal ha universell utforming. Barn og unge er spesielt sårbare, og skolenes arealer, både ute og inne, må planlegges for både bevegelses- og orienteringshemmede. Alle lekearealer bør være på bakkeplan. Idrettshall kan med fordel planlegges for ulike aktiviteter.

Prinsippet om universell utforming i bygg betyr at for eksempel hovedløsningen for inngangen, skal kunne benyttes av alle. Man skal ikke ha egne innganger for barn/ungdom med bevegelseshemming. Fram til i dag har spesielle behov ofte blitt ordnet med spesialløsninger, som kommer i tillegg til de ordinære løsningene. Viken fylkeskommune mener at dette er en uheldig praksis.

Innspill fra Infrastruktur i rollen som veieier og veiadministrasjon

Fylkesvei 220 har vært et tema tidligere i planarbeidet for Os skole og idrettsanlegg. Veien er nå innlemmet i planavgrensningen. Vi påpeker at Statens veivesens (tidligere veiadministrasjon for fylkesveier) innspill til planarbeidet vedrørende fylkesveien fortsatt er relevant.

Byggegrense

Plankartet må vise en byggegrense på hver side av fylkesvei 220, som målsettes fra veiens midtlinje. Byggegrensen må også inngå i reguleringsplanbestemmelsene. Vi står ved Vegvesenets tidligere krav om at det sikres en korridor på 25 meter til veiformål og framtidig anlegg for gående og syklende langs fylkesvei 220. I tillegg til å sikre areal til framtidig veiformål, skal byggegrensen ivareta hensynet til trafiksikkerhet, vedlikeholdet og driften av veien og miljøet langs veien. Vi mener fast parkering og kjøreveier/internveier i strid med byggegrensen setter hensyn byggegrensen skal ivareta til side og ber om at det ikke legges til rette for det.

Trafikkanalyse

Det bør utføres en trafikkanalyse som viser dagens situasjon og endring i trafikk tall som følge av tiltaket. Analysen bør avdekke om tiltak planen legger til rette for skaper kapasitetsproblemer i veinettet og om hvilke tiltak som er nødvendig å utføre for å avbøte problemene. Trafikk og eventuelle kapasitetsproblemer bør avdekkes tidlig i planarbeidet og fylkeskommunen bør kontaktes for samråd om løsninger. Dersom det viser seg at det blir nødvendig med tiltak som berører fylkesveien, må det sikres at tiltakene blir gjennomført gjennom rekkefølgekrav i planbestemmelsene.

Tiltak som berører fylkesveien

I varselet kan vi ikke se at det skal foreslås endringer på fylkesveien eller kryssområder, selv om fylkesveien og areal ved kryssområder er innlemmet i planavgrensningen. Vi registrerer at den

store planavgrensningen er satt for å kunne regulere gangveier mellom Rødsberg og Os og ha et handlingsrom til å endre plassering av idrettshallen. Vårt utgangspunkt er derfor at dette planarbeidet ikke skal involvere tiltak som berører fylkesveinettet.

Ved eventuelle forslag om endringer på fylkesveien og i kryssområder, må fylkeskommunen involveres tidlig i arbeidet. Forslag om endringer må være basert på trafikkanalyse, utarbeidet av noen med trafikkfaglig kompetanse, som eventuelt anbefaler tiltak. Dersom det skal foreslås endringer på fylkesveien, må det sikres i en reguleringsplanbestemmelse at fylkeskommunen skal ha godkjent en byggeplan for alle tiltak som berører veien før arbeidet kan starte. Tiltakshaver må utarbeide en teknisk plan som grunnlag for reguleringen. Statens vegvesens håndbok R700 «Tegningsgrunnlag» skal legges til grunn. Fylkeskommunen skal ha godkjent teknisk plan for alle tiltak som berører fylkesveien før reguleringsplanen sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Tidligere har det vært et tema at Osbekken skal legges i ny kulvert, som blir plassert innenfor veiens hensynssone. Vegvesenet har tillatt at en kulvert for Osbekken plasseres innenfor byggegrensen. Dersom ny kulvert innenfor byggegrensen fortsatt er aktuelt, står vi ved tillatelsen om å plassere denne i strid med byggegrensen, men krever fortsatt at vi skal ha godkjent en byggeplan før arbeidet med den kan starte. Årsaken er at vi skal kunne bygge veianlegg oppå en slik kulvert uten å måtte flytte eller endre på den. Plasseringen i strid med byggegrensen må inngå i en planbestemmelse.

Trafikksikkerhet

Trafikksikkerhet, spesielt for skoleelever som trafikantgruppe, blir et viktig tema i planarbeidet. Interne trafikksystem bør utformes slik at en forebygger farlige situasjoner, for eksempel ved anlegg for renovasjon og varelevering. Slike anlegg bør plasseres utenfor skolegården. Løsninger for gående og syklende som eventuelt skal krysse fylkesvei 220 bør utformes på bakgrunn av kunnskap om hvordan skoleelever som trafikantgruppe oppfører seg i trafikken. I planarbeidet bør en være bevisst at gående og syklende kan ha en tendens til å velge snarreste vei til sitt mål og være villig til å lage egne snarveier som ikke nødvendigvis er trafikksikre, dersom ikke tilrettelagte løsninger oppleves som logiske å bruke. Det er viktig at gående og syklende faktisk kommer til å bruke tilrettelagte og trafikksikre løsninger og at de opplever dem som de snarreste veiene. Adkomster til bussholdeplasser og eksisterende gang- og sykkelveier bør være mest mulig direkte. Vi mener miljøet rundt skolen bør være bilfritt. Trafikksikkerhet bør også ha høyt fokus i anleggsgjennomføringen. I eventuelle kryssområder mellom anleggstrafikk og myke trafikanter bør det sikres god sikt for maskinførere til myke trafikanter. Myke trafikanter bør gis et sikkert tilbud i anleggsfasen.

Planforslaget må legge til rette for god levering og henting av barn ved skolen og idrettsanlegget.

Kollektiv

I planbeskrivelsen bør det forklares hvordan området skal betjenes med kollektivtransport og hvordan myke trafikanter skal bevege seg mellom planområdet og stoppesteder. Plassering og utforming av bussholdeplass ved skolen bør gjøres i samråd med Østfold kollektivtrafikk. Vi viser til håndbok V123 Kollektivhåndboka for informasjon om utforming av holdeplasser.

Sykkel

Det er et nasjonalt mål om å øke andelen syklende. God arealplanlegging kan bidra til å nå målet og relevante virkemidler kan være å sette minimumskrav til antall sykkelparkeringsplasser og krav om standard og plassering på plassene. Det bør for eksempel være takoverbygg og mulighet for

sikker låsing av syklene. Plassene bør være i nærheten av inngangspartier og aller helst synlige, blant annet for å hindre tyveri og hærverk.

Det bør stilles krav til et relativt høyt antall sykkelparkeringsplasser siden sykkelmuligheter stimulerer til mer fysisk aktivitet i hverdagen og med det bedre folkehelse.

Støy

Miljøverndepartementets veileder 1-1442/2016 må legges til grunn for planleggingen. Vi viser spesielt til tabell 3 i «Støynivå på uteoppholdsareal og utenfor vinduer til støyfølsomt bruksformål» som ikke skal overstige 55 dB. Kravet vil kunne føre til utfordringer for undervisningsrom mot fylkesveien. Det bør derfor vurderes hvilke funksjoner som bør plasseres på de mest støyutsatte delene av skoleområdet. Kunst- og håndverkssaler, skolekjøkken, gymsal mm. kan tåle mer støypåvirkning, enn klasserom som krever konsentrasjon der støy kan gi svekket læring.

Fra forrige varsel – innspill med justering til Viken fylkeskommune, vårt saksnummer 2016/4827

I varselet bes vi om å synliggjøre innspill ved opprinnelig varsel om oppstart. Vi mener at følgende innspill fortsatt er reelle for planarbeidet:

Skole for fremtiden

Skoler danner ofte grunnlag for utvikling av lokalsamfunn, og bidrar til å bygge identitet og fellesskap blant beboerne i området. Spesielt en sentrumsskole skal ivareta et mangfold av elevers ulike behov i skoletiden, men kan også bidra til en positiv utvikling på ettermiddager og fridager. Vi viser for øvrig til *NOU2015: 8 Fremtidens skole. Fornyelse av fag og kompetanser*.
<https://blogg.regjeringen.no/fremtidensskole/files/2015/06/NOU201520150008000DDDPDFS.pdf>

Viken fylkeskommune mener at det bør legges til rette for et fleksibelt skoleanlegg. Dette gjelder selve skolebygningene så vel som utearealene. Flexibiliteten innebærer også at anlegget skal legges til rette for lokalsamfunnets behov. På denne måten kan man unngå at store bygninger står tomme og ubrukte på kveldstid og i helgene.

Skolen kan også ha kvaliteter utover funksjonalitet for opplæring/pedagogikk, som for eksempel god arkitektur og miljøvennlige bygg. I tillegg er skolene viktige arenaer også ut over skoletiden, som møteplass, samlingssted og arena for fysisk/kulturell aktivitet.

Viken fylkeskommune anbefaler at utbyggingen hensyntar omgivelsene og ivaretar gode naboforhold. Bebyggelsens høyder vil kunne være et grep i så måte. Det er viktig både å ta hensyn til innsyn fra skolen til omkringliggende eiendommer, og til naboers utsikt i planleggingen. Det må tas inn egne reguleringsbestemmelser om estetikk i planen.

Sol og skygge

Kvalitet på uteareal er i stor grad påvirket av lokalklimatiske forhold. Det må derfor foreligge sol- og skyggediagram som viser skolegården på tider der ungene oppholder seg ute.

Regionale retningslinjer

Prinsippet om økt tilgjengelighet og mobilitet står sentralt både i Osloregionens areal- og transportstrategi og i Østfolds fylkesplan. I dette inngår det at byene skal være viktige motorer i utviklingen av fylket. Viken fylkeskommune ser på skolen som et bidrag til heving av byene, og en funksjonell lokalisering og sentral plasseringen av skolene vil bidra til knutepunktutvikling,

reduksjon av bilbruk, økt bruk av gange, sykkel og kollektivtrafikk, samt bidra til bedre utnyttelse av eksisterende funksjoner som grøntområder, handel og offentlige byrom.

Planprosessen – medvirkning

Viken fylkeskommune ber om at det også legges til rette for at barn og unge får delta i planlegging og påvirke beslutninger som omhandler planen og utviklingen av skolen og utearealene.

Grønnstruktur i området

Skoleområdet ligger sentralt i Halden, og er et viktig bindeledd mellom ulike deler av byen.

Tilrettelegging også på skoleområdet kan bidra positivt både for å få flere til å sykle og gå, i tillegg til å kunne bidra til en grønnkorridor for biologisk mangfold.

Spillemidler

Viken fylkeskommune ønsker å minne om at dersom dere ønsker å søke om tilskudd til byggingen av idrettshallen, spillemidler, må dere forholde dere til «*Bestemmelser om tilskudd til anlegg for fysisk aktivitet – 2017*». Hovedmålene her er å få spesielt barn og ungdom mellom 6-19 år, også med nedsatt funksjonsevne, til å delta i idrett og fysisk aktivitet.

Beredskap

Det må utredes om det er mulig å evakuere det aktuelle antallet elever og brukere av idrettshallen, og hvor elever/brukere skal samles. Samtidig må det vurderes om det er spesielle forhold som det må tas spesielt hensyn til rundt skolen og idrettsanlegget.

Grunnforhold

De stedlige grunnforholdene må undersøkes og hensyntas i planleggingen. Bebyggelse på rasfarlige områder må unngås med mindre det kan skaffes tilfredsstillende sikring.

Klima og miljø

Det bør etterstrebes en skole der klima og miljø også preger skolens bygninger og uteareal.

Skolens utforming og valg av løsninger kan bidra til tidlig nysgjerrighet og læring fra barn og unge.

Bygg og utbygging

Både Stortingsmelding 21 (2011-2012) og Fylkesplanen vektlegger bygg som et viktig tiltaksområde for energieffektivisering. Dette gjelder både offentlige bygg og privateide bygg.

Kommunene bør utnytte sin rolle som regulerings- og planmyndighet for å oppnå vedtatte kommunale, regionale og statlige mål om bedre og mer energieffektive bygg. Reguleringsplaner gir kommunen mulighet til å sette krav til eller legge inn insentiver for utbyggere til å ha ambisjoner utover minimumskrav for bygg. Det kan være krav eller insentiver til fornybare oppvarmingskilder, offentlige merkeordninger eller standarder utover TEK 17.

Planfremstilling

Reguleringskart og bestemmelser må utarbeides i samsvar med MDs veiledningsmateriell.

Reguleringskartet må påføres en målsatt målestokkslinjal slik at avstander kan leses uavhengig av forstørrelse. Skriftstørrelsen skal være godt lesbar.

Vi forutsetter også at planen følges av en planbeskrivelse, jfr. plan- og bygningslovens § 4-2. Det må være samsvar mellom planens ulike dokumenter.

Oppsummering

Viken fylkeskommune ser at mange av våre betenkeligheter i den opprinnelige prosessen for Os skole nå skal ivaretas blant annet gjennom en konsekvensutredning og arealbruk spesielt i forhold til utearealer.

I tillegg til utarbeiding av konsekvensutredning med foreslåtte temaer, ber vi om at det sikres at avbøtende tiltak tas inn i planen.

Vi anbefaler at planen legges fram i regionalt planforum i forkant av offentlig ettersyn.

Vi ber om at våre innspill tas med i planarbeidet. Vi har ikke flere innspill på nåværende tidspunkt. Spesielt dersom det blir endringer, ønsker vi å bli orientert om planarbeidet underveis. Vi ber om at vi får planforslaget til uttalelse i forbindelse med offentlig ettersyn.

Vennlig hilsen

Per Albert Kierulf

Avdelingsleder kommunale planer

Inger B. Kolseth

Rådgiver

Kopi til:

FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN AVD MOSS
STATENS VEGVESEN

Medvirkende rådgiver fra avdeling for kulturarv:

Automatiske fredete kulturminner: Sigrid Mannsåker Gundersen

Bygningssmiljøer og landskap: Liv Lund Nygaard

Medvirkende rådgiver fra Infrastruktur - Samferdselsplanlegging og forvaltning: Sondre Rise

Fra: Erik Leif Østby Vitanza[erik.vitanza@halden.kommune.no]
Dato: 06.03.2020 14:31:08
Til: Fmf Halden; postmottak
Tittel: SV: Innspill til varsel om oppstart av planarbeid - Os skole.

Hei

Takk for innspill. Det er fint om dere i fremtiden setter postmottak på kopi, så er vi helt sikre på å få fanga det i arkivet.

Kjære postmottak; kan dere arkivere denne under «Os 2», som innspill til reguleringsarbeid for området Os-Rødsberg.

Vennlig hilsen

Erik Vitanza

Arkitekt
Plan og Miljø
Halden kommune

(+47) 909 45 638

www.halden.kommune.no

facebook.com/halden.kommune

HALDEN
KOMMUNE

Fra: Fmf Halden <fmfhalden@gmail.com>

Sendt: fredag 6. mars 2020 13:45

Til: Erik Leif Østby Vitanza <erik.vitanza@halden.kommune.no>

Emne: Innspill til varsel om oppstart av planarbeid - Os skole.

Hei!

Beklager at det har tatt litt tid, men her kommer noen innspill til planarbeidet for Os skole.

- OS skoles bygning må avsettes med hensynssone bevaring. Fasader og da spesielt mot sør og mot Os Allé bør bevares.
- Vi er inneforstått med at det trolig må bygges tilbygg til skolen. Vi ber om at ny bygningsmasse tilpasses både skolen og området i volum og materialbruk. Det bør tas hensyn til boligbebyggelsen nord for området. Det må legges vekt på sentrumsplanens bestemmelser om materialbruk - imitasjoner bør unngås.
- Os Allé og trærne bør avsettes til hensynssone bevaring. Trærne må bevares i så stor grad som mulig.
- Man må se på trafikkavviklingen i området og hvilken belastning dette gir for eksisterende boligbebyggelse. Det må vurderes tiltak i krysset mot Haakon VII's gate.
- Rødsberg skole med rektorboligen og skolegård mot syd må avsettes til hensynssone bevaring. Det må ikke bygges nye bygg foran skole. Tidligere tilbygg til den originale skolebygningen kan med fordel rives. Ny bebyggelse på tomten bør plasseres nord for skolen og unngå å komme for nærme rektorboligen dersom de plasseres langs Karl Johans gate.
- Det må sikres i bestemmelse at skolebygningingen- og rektorboligens fasader ikke får endringer i fremtiden. Fasadene er godt bevart og må sikres mot endringer.

VI henviser for øvrig både til vårt innspill til høring av den forrige reguleringsplanen og vår klage på vedtaket om egengodkjenning av samme plan.

Foreningen deltar gjerne på innspillsmøter underveis i planarbeidet. Foreningen har medlemmer med bred kompetanse innen verneverdige bygninger.

Mvh
Fortidsminneforeningen Halden
v/ leder Lars Thowsen

Halden kommune

Plan

Stine Lerhol

Deres ref: Vår ref: Arkivkode: Saksbehandler: Dato:
2019/5938-1 100 Erik Vitanza, 27.11.2019

— Intern høring - ber om innspill til videre planarbeid på Os

Det vises til møte 27.11.2019 der det ble orientert om veien videre i reguleringsarbeidet for skole og idrettsarena på Os. Som nevnt i møtet er det en del forhold som må avklares politisk for å vite hva reguleringsplanen skal svare på. Det pågår arbeid med saksfremlegg som skal danne grunnlag for politiske vedtak om føringer for planarbeidet. Likevel tenker vi at det er lurt å få innspill fra kommunens virksomheter på et tidlig tidspunkt, for å kunne jobbe mest mulig samordna på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Vanligvis sender vi ut et «planinitiativ» -dokument til kommunens virksomhetsområder når vi gjennomfører internhøringer. Planinitiativet avklarer planområdet, formål med planarbeidet, m.m.

I denne sammenhengen sender vi ikke ut planinitiativ, men ber om innspill på generell basis. Vi har ingen føringer for hva innspillene bør dreie seg om, det ser dere best ut fra deres eget virksomhetsområdes ståsted.

Vi ber om at eventuelle innspill oversendes i ePhorte innen **11. desember**.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert av

Erik Vitanza
Arkitekt

Kopi til:
Martine Ringdal
André Øraas
Egil Pinås

Miljø og landbruk
Eiendom, Havn
Brann og feiervesen

Postadresse:
Postboks 150, 1751 Halden
E-post:
postmottak@halden.kommune.no

Besøksadresse:
Storgata 7
Internett:
www.halden.kommune.no

Telefon:
69 17 45 00
Telefaks:
69 18 00 58

Bank:
5315.05.15218
Org.nr:
959 159 092

Kåre Edvardsen
Rune Otto Nilsen
Morten Høvik
Kristine Schneede
Christian Berg
Harald Nøding Østvik
Jan Sverre Olsen
Jan-Erik Hansen
Stein Wilhelmsen
Åsmund Bråtekas
Sjur Mørk
Gun Kleve
Espen Sørås
Jens-Petter Berget
Asle Berg
Bernt-Henrik Hansen
Lena Eriksen
Richard Andre Aronsen
Lene Bergstrøm

Renovasjon
Brann og feiervesen
Plan
Byggesak
Avdeling for samfunnsutvikling
Miljø og landbruk
Geodata
Vei, park og idrett
Avdeling for samfunnsutvikling
Avdeling for samfunnsutvikling
Kommunalområde undervisning, oppvekst og kultur
Avdeling for samfunnsutvikling
Avdeling for samfunnsutvikling
Avdeling for samfunnsutvikling
Kommunalteknikk
Plan og miljø
Kommunalområde undervisning, oppvekst og kultur
Brann og feiervesen
Kommunalteknikk

Halden kommune

Brann og feiervesen

Notat

Til: Erik Vitanza

Fra: Egil Pinås

Sak nr:
2019/5938-2

Saksbehandler:
Egil Pinås

Dato:
29.11.2019

Svar på forespørsel om innspill til videre planarbeid på Os - Brann

Hei Erik!

Viser til tilsendt forespørsel om innspill til reguleringsplan på Os.

De krav som stilles til tilrettelegging for brann- og redningsvesen / mannskaper følger av §11-17 i teknisk forskrift. I tillegg til dette har Halden brannvesen egne retningslinjer som beskriver hva vi stiller som krav for slik tilrettelegging.

Retningslinjene følger som vedlegg i dette notatet.

Ved eventuelle spørsmål om andre spesifikke krav og behov som er relatert til brann og redningsinnsats, vil Halden brannvesen være behjelpelig med å svare ut disse.

Hilsen:

Egil Pinås
Branninspektør
Halden brann- og feiervesen

Vedlegg:

1 Veileder for tilrettelegging av HBV sine biler

Retningslinjer for tilrettelegging av brannvesenets innsats.

Atkomstveier

Hovedregelen er at vi skal kunne kjøre frem til hovedinngangen på bygget. Det stiller følgende krav til atkomstveien:

- Kjørebredde på minst 3,5 m.
- Svingradius (ytterkant vei) minst 12 m.
- Maks stigning atkomstvei 1:8 (12,5% stigning)
- Fri kjørehøyde på minst 4,5 m.
- Atkomstveier må kunne belastes med et akseltrykk på 12.000 kg, og tåle en totalvekt på 27.000 kg.
- Fortauskant må ikke overstige 15 cm.
- Parkering er ikke tillatt på atkomstveier. Dette skal opplyses ved tydelig skilting og avmerking.

Brannredningsarealer

Med brannredningsarealer menes den plassen bilene står på under slukke- og redningsinnsats.

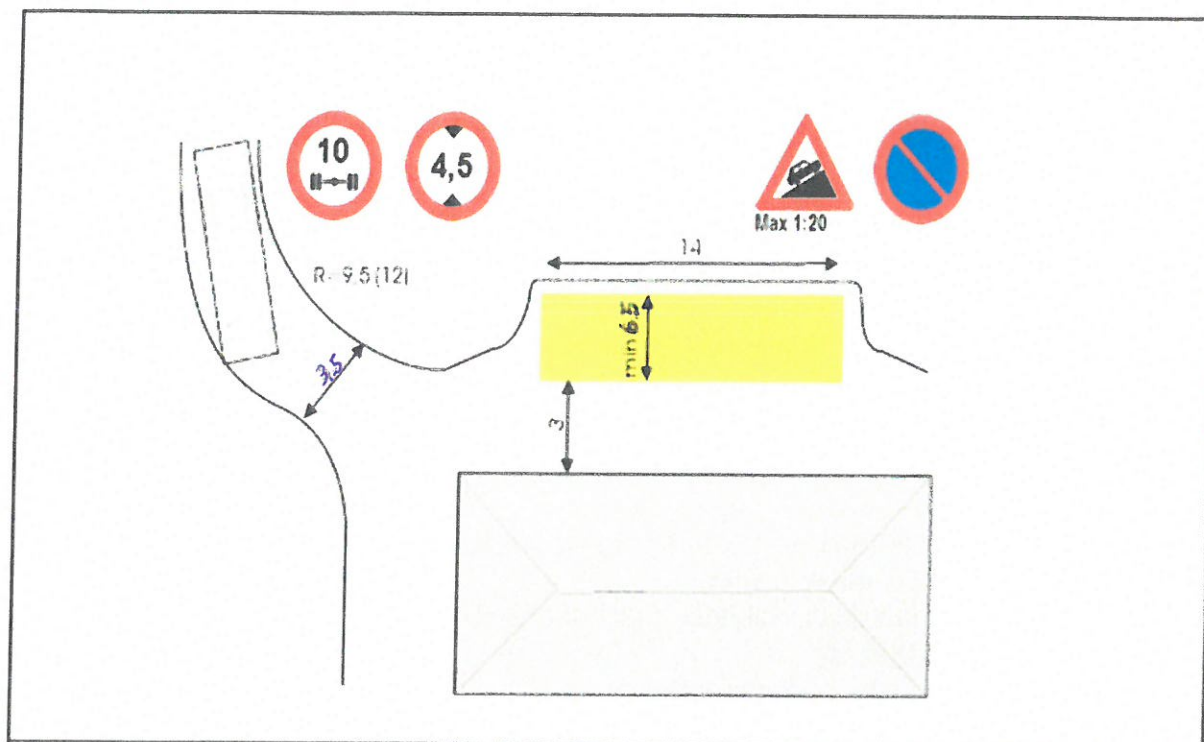
- Lengde: Brannredningsareal for brannbilene må ha en minstelengde på 14 m (stigebil).
- Bredde: Avstanden fra fasade på bygning til brannredningsarealets nærmeste kant skal være minst 3 m. Brannredningsarealet skal ha en bredde på minst 6,5 m for lift, og 5 m for mannskapsbil.
- Brannredningsarealene må anlegges slik at slangeutlegg fra brannbil ikke overstiger 50 m. til noen del av bygningens fasader. Ved store bygninger bør det være atkomstvei rundt hele bygningen.
- Brannredningsarealer må ha maks. stigning 1:20 (5%) (betjeningsområde).
- Brannredningsarealer skal kunne belastes med et akseltrykk på 12.000 kg, og være beregnet til en totalvekt på 27.000 kg.
- Parkering på brannredningsarealer er ikke tillatt. Dette skal opplyses ved tydelig skilting og avmerking.

Atkomstveier for brannvesenets kjøretøy:

Kjørebredde på rettløpsvei		3,5 m.
Svingradius (ytterkant vei)	Mannskapsbil, tankbil	9,5 m.
	Stigebil	12 m.
Maks stigning i adkomstvei		1:8 (12,5%)
Fri høyde		4,5 m.
Total lengde bil	Mannskapsbil	8,5 m.
	Stigebil	9,5 m.
Adkomstvei må dimensjoneres for:	Akseltrykk	12.000 kg
	Totalvekt	27.000 kg
Terskelhøyde (fortauskant)		Maks 15 cm.
Parkering er ikke tillatt på adkomstveier og oppstillingsplasser, og skal opplyses ved tydelig skilting og merking.		

Oppstillingsplass for brannvesenets rednings- og stigebyler (25-32 m. løftehøyde og dreieplattform):

Dimensjoner	Stigebil	Lengde	Minst 14 m.
		Bredde	Minst 6,5 m.
	Mannskapsbil, tankbil	Lengde	Minst 10 m.
		Bredde	Minst 5 m.
Avstand til fasade			Minst 3 m.
Underlag må dimensjoneres for	Akseltrykk		12.000 kg
	Totalvekt		27.000 kg
Stigning for oppstillingsplass (betjeningsområde)			Maks 1:20 (5%)
Plass til støtteben på stigebil			2 m. til hver side

Vannforsyning utendørs

- Brannkum/brannhydrant skal plasseres innenfor 25-50 meter fra inngangen til hovedangrepsvei. (Med «angrepsvei» menes tilrettelagt adkomst til en bygning, beregnet for brannvesenets innsatsmannskap) For store bygninger med flere angrepsveier i tillegg til hovedangrepsvei, bør det være brannkum/brannhydrant innenfor 50 meter fra inngangen til disse.
- Om slokkevannsuttaget er nærmere enn 25 meter fra bygget må det vurderes om uttaket er tilstrekkelig beskyttet mot varme eller potensielt nedfall fra fasade eller tak.
- Brannhydranter må plasseres slik at de er godt synlig fra inngang til brannvesenets angrepsveier i bygningen og slik at de er lett tilgjengelige – også på vinterstid.
- Brannkummer må plasseres på arealer som ryddes for snø på vinterstid, for eksempel kjøreveier og gangveier. Brannkummer må derimot ikke plasseres på biloppstillingsplasser eller lignende.